

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXVI Gruodis - December 17, 1981 Nr. 49

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KARO STOVIS LENKIJJOJE

Reagano užsienio politika

Vytautas Meškauskas

Lenkijoje, naktį į sekmadienį, ministeris pirmininkas gen. Jaruzelski paskelbė karo stovį, paneigdamas visas laisves, kurias per šešioliką mėnesių buvo išsikovojęs darbininkų sąjūdis Solidarumas.

Negali sakyti, kad tai buvo perkūnas iš giedro dangaus. Tai buvo logiška išeitis iš susidariusios padėties.

Lengva prikišti Solidarumui, kad jis pertempė siulą, kad jis turėjo pasitenkinti tuo, ką jau buvo laimėjęs.

Solidarumo vadams turėjo būti žinoma bolševikų taktika: jie sudaro tariamai koalicinę vyriausybę, pasilaikydami sau raktines žybybas, kaip vidaus ir karo ministerijas. Pirmai gerai progai pasitaikius, jie savo talkininkams atsidėkoja pasodindami juos į kalėjimus už sklandų pereinamąjį laikotarpį.

Tokia galimybė turėjo visą laiką vaidinti Solidarumo vadams. Nenuostabu, kad jie nutarė pasinaudoti sovietų 'tai kos ofenzyva' ir pareikalauti tautos atsiklausimo-referendu, kuriame tauta būtų užklausta:

A. Ar ji pasitiki gen. Jaruzelsiu?

B. Ar ji nori laikinos vyriausybės ir naujų rinkimų?

C. Ar ji nori duoti Sovietų Sąjungai karinių garantijų - ir

D. Ar tokias garantijas gali duoti tik viena lenkų kompartija?

Nors paskutiniaisiais klausimais norima numalšinti Maskvos baime, gen. Jaruzelskis ir Maskva nutarė į tai atsakyti karo stovio paskelbimu ir Solidarumo vadų suėmimu.

Ameriką nauja krizė užtiko užimta klausimu, ką daryti su Libijija? Blogiau, kad nauja administracija dar nebuvo suformulavusi savo užsienio politikos ir net neturi tinkamo aparato jai nustatyti ir vesti.

Buvęs prezidento Carterio užsienio politikos patarėjas prof. Zbigniew Brzezinskis paskelbė N.Y. Times magazine dabartinės administracijos užsienio politikos vedimo kritiką. Prisiminus Carterio politiką, norėtusi jam patarti dar kiek patylėti. Iš tikro, tačiau, jo pažiūros yra ir buvo sveikos, bet jis negalėjo jomis įtikinti Carterio ir jo Valstybės Sekretoriaus iki pat Afganistano pavergimo. Kiekvienu atveju ne galima užginčyti jo patyrimo. Už tat verta sustoti prie jo dabartinės būklės įvertinimo.

Jis mato artėjančias keturias krizes, kurioms administracija turėtų pasiręsti;

1. Izraelio atsisakymas atiduoti Egiptui likusią Sinajaus dykumos dalį.

2. Ūkinė-politinė Lenkijos suirutė, kuri duotų sovietams jų jau seniai laukiamą progą isikišti.

3. El Salvadoro būklės tolimesnis blogėjimas su tolimesniu visos Centro Amerikos posūkiu į kairę.

4. JAV-Raud. Kinijos santykių pablogėjimas, sukurstytas Reagano administracijos nutarimu parduoti modernius lėktuvus Taiwanui.

Tas krizes lydi dar keturi bendresnio pobūdžio reiškiniai:

A. Plintęs Europos pacifizmas, skaldas Atlanto sąjungą.

B. Trečiojo pasaulio nepasitenkinimas Amerika.

C. Stiprėjantis įsitikinimas Kremliuje, kad Reagano pažadai padidinti JAV apsiginklavimą, susidūrę su biudžeto deficitu, tėra blefas.

D. Washingtonė dar nėra nusistovėjęs saugumo problemų sprendimo procesas, kas neleidžia nustatyti bendros strategijos.

Aiškindamas tuos punktus Brzezinskis mano, kad Beginas sutiks galutinai pasitraukti iš Sinajaus - tik jei Mubarek sutiks su labai silpna autonomija palestiniečiams. Tokia sąlyga bus sunkiai priimtina ir gali privesti prie Camp David sutarimo sugriovimo bei Egipto grįžimo į bendrą arabų bloką. Mubarakui kartu padidės pavojus iš vidaus. Už tat prezidentas turėtų paskirti koki j po sitikėjimą turintį asmenį su dideliu prestižu, kad tas laimingai galėtų privesti prie Camp David numatyto proceso galo. Praėjus penkeriems metams, palestiniečių

klausimas vėl galės būti sprendžiamas, kad ir turint prieš akis Saudi plana.

Iei Vid. Rytų problemų sprendimas priklauso nuo Washingtono, situacija Lenkijoje yra iššūkis Sovietijai. Lenkijoje galima pastebėti tris reiškinis: pirmas yra tautinis atgimimas, verčias visus lenkus taip susitarti, kad būtų išvengta tiesioginė sovietų intervencija. Antras reiškinys yra ne tik politinės, bet ir ūkinės sistemos pakeitimo reikalingumas. Kaip -- lenkai vis dar nesutaria. Trečias - naujas socialinis-ūkinis elitas, išaugęs šalia vyriausybės, nori pakeisti susikompromitavusį, blogai paruoštą valstybės aparatą, kas, žinoma, reikalauja ilgesnio laiko tarpo. Palikti Lenkiją savo valiai - kaip siūlo kai kurie Reagano šalininkai - nebūtų protinga, nes sovietams apsisprendus panaudoti jėgą, Vakarų Europoje kurį laiką pasigirstų protestai, tačiau netrukus bus pradėta prisitaikinti prie sovietų jėgos, atitraukiant nuo Amerikos. Už tat Amerika turėtų būti suinteresuota Lenkijos išsilaikymu nors tai pareikalautų jai tiekti daugiau ūkinės pagalbos.

Negalima tačiau pritarti Lenkijos darbininkams, bet kartu užmerkti akis prieš socialines sąlygas Centro Amerikoje. Reagano administracija kalba apie pavojų iš Kubos, tačiau retorikos nepalydi jokia akcija, kas tik pakelia Kubos prestižą ir paskatina kairiuosius partizanus.

Kinija prie savo sienų laiko pritraukusi ketvirtą sovietų karnel (Nukelta į 2 psl.)

Kalėdų nuotaikos

J. MIŠKINIS

Kristaus gimimas primena mūsų pareigas tautai ir artimui. Senovės lietuviui Kalėdos buvo didžiulio džiaugsmo šventė, pranašaujanti ateitį. Taigi Kalėdų šventė buvo neišsėmiamo džiaugsmo šaltinis, teikė jam stiprybės, reikalavo nemažai rūpestingumo ir atsargumo. Vadinas, Kalėdos

ir Naujieji metai lietuviui nešė taiką, ramybę, laimę ar nelaimę. Lietuvio džiaugsmas buvo lyg artimai susijęs su visos žmonijos džiaugsmu. Jo mintys jungėsi su dangumi, žeme, gyvuliais, paukščiais ir su visu gyvenimu. Pranašavo ateitį iš žvaigždžių murgėjimo, vėjo ūžimo (ūžesio), snaigių lakstymo, dienos šviesumo. Kalėdų šventės lietuviui atskleidė didžiųjų paslapčių knygą, pasakė net mažiausias smulkmenas. Todėl ir tų papročių mūsų tauta turi begales.

Kalėdų šventės nėra vien tik bažnyčioje iškilmingos, joms rengiamasi ir namuose, kur turima ir atskirų, nesenstančių papročių, susijusių su Bažnyčios liturginėmis apeigomis, pvz., kad ir plotkos — Kūčių valgis. Šis paprotys labai senas.

Kalėdų išvakarėse, Kūčių vakarą, kiekvienas save laikęs krikščionių lietuvis vienokia ar kitokia forma švęs Kalėdų šventės, 1981-ją su kaktį, kuri kiekvieną paveržia būdingą Kūčių vakaro mistiška nuotaika. Tą vakarą be išimties visų mūsų mintys skris į artimuosius,

(Nukelta į 3 psl.)

Europos žinių agentūroms paskelbus, kad Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje vyksta streikas, gruodžio 1 d. New Yorke BATUNO pastangomis, vadovaujant estams, prie Jungtinių Tautų rūmų buvo suruošta demonstracija prieš sovietus. Oras pasitaikė blogas ir susirinko nedaug, bet televizijos 5 kanalas vakare davė išsamius komentarus ir parodė vaizdus.

L. Tamošaičio nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Ūkinė būklė: ar iš tikro deficitas yra toks baisus, kaip Reaganas jį paišė? - Kiek partijos linijos laikosi kongresmanai?

Paskutiniu administracijos Office of Management and Budget apskaičiavimu, 1982 m. ketvirtąjį metų deficitas gali pasiekti 109.1 bilijonus dolerių, nors anksčiau Reagano administracija tų metų biudžetą žadėjo suvesti su 43.1 bilijonu dol. deficitu. Politinės opozicijos ūpą tokia padėtis, žinoma, pakelia. Ji leidžia sakyti, kad 'mes taip sakėme', kad Reagano ūkinė politika veda kraštą į bankrotą.

Iš dalies pats Reaganas tą ginklą išpaudė jiems ir rankas. Kaip atsimename, jis labai vaizdžiai atpasakojo, kokia neapsakomai didelė yra valstybės skola, siekianti trilijono dolerių, ypač jei ją pradėsi skaičiuoti po vieną dolerį banknotais. Iš tikro, palyginti su visų JAV ūkiniu pajėgumu, skola nėra taip jau labai didelė. Viso labo čia už parduodamas gėrybes ir pataranavimus per metus surenkama 3 trilijonai. Ir šimto bilijonų dolerių deficitas, palyginus su 700 bilijonų dolerių biudžetu, ūkinio atoslūgio - kaip dabar - metu yra pakenčiamas.

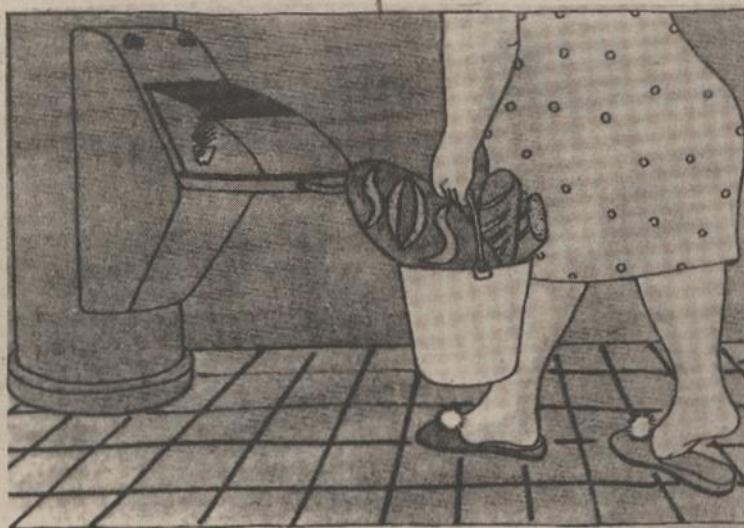
KARO STOVIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

rinės galybės, bet tam ji turi būti draugiška su JAV. Administracijos noras parduoti moderniškesnių ginklų Taiwanui, kuriam šiuo laiku niekas negrąšina, gali pasunkinti dabartinio Kinijos režimo padėtį, kas nėra JAV interesuose.

Apie kitus Brzezinskio keliamus klausimus šioje vietoje jau esame daug rašę, užtat čia negrįžtame. Norime sustoti dar prie jo įvertinimo Reagano užs. politikos vedimo aparato. Po antrojo pas. karo nusistovėjo, kad užsienio politiką veda ar pats prezidentas, ar - jo pavedimu - Valstybės Sekretorius. Pirmojo būdo laikėsi Carteris, Nixonas ir Kennedy. Antrojo - didesnės galios Valstybės Sekretoriui perdavimo - Fordas, Eisenhoweris ir Trumanas. Šiuo laiku nematome nei vienos, nei kitos sistemos. Neatrodė, kad nebūtų sutariama dėl esmės, bet ginčijamasi dėl kompetencijos. Aplamai imant, Baltuosiuose Rūmuose yra išgalėję iš Kalifornijos kilę antikomunistai-izoliacionistai, tuo tarpu Valstybės Departamento viršūnėse vyrauja antisovietiniai internacionalistai, išaugę Vakarų Santarvės tradicijose. Turint galvoje Reagano stilių, būtų geriau, kad jis duotų daugiau atsakomybės Valstybės Sekretoriui Haigui, kuris iš savo pusės vestų užsienio politiką, siekdamas abiejų didžiųjų partijų pritarimo.

Brzezinskis įspėja, kad - jei per artimiausius kelis mėnesius prezidentas Reaganas nesigriebs suaktyvinti savo užsienio politikos, ir jei tai sutaps su blogėjančia JAV ūkine padėtimi - jis praras daug progų paveikti pasaulio įvykių eigą.

"Krokodilo" karikatūra: "Mes turim pigiausią pasaulyje duoną!"

Palyginimui reikia atsiminti, kad 1945 metais federalinės valdžios skola siekė 252 bilijonų dolerių, tačiau GNP - viso krašto pajamos - tebuvo 212 bilijonų. Kitaip sakant, dabartinė skola proporcingai yra mažesnė negu buvo prieš 35 metus.

Deficitą galima pateisinti dar vienu būdu. Iš 700 bilijonų numatytų išlaidų, netoli 200 bilijonų skiriama krašto apsaugos reikálams. Dalis tų bilijonų išleidžiama ginklams, kurie tarnaus gal net dešimtmečius. Ir iš viso, išlaidos visiems krašto apsaugos reikálams gali būti skaitomos investavimu ateičiai. Ivairūs galimi skaičiavimo būdai, žinoma, duoda puikią dirvą demagogijai.

Laukiant tolimesnių ginčų dėl ūkinės padėties ir perspektyvų, truputį sustokime prie kongreso balsavimo būdo. Įdomių samprotavimų ir apskaičiavimų kompiuterio pagalba tuo klausimu neseniai patiekė čikagiškio Sun Times Washington korespondentas Thomas J. Moore. Pagal partijas skaičiuojant, demokratai atstovų rūmuose turi 32 atstovų persvarą, tačiau atstovai nebalsuoja pagal partijos linijas. Iš tikro, 32 demokratai tik per pusę savo balsavimų laikėsi partijos linijos. Kai kurie jų, pav. Bob Stump balsavo su respublikonais net 78%, tuo tarpu kai registruoti respublikonai vidutiniai laikėsi partijos linijos tik 65% kartų.

Tai paaiškina, kodėl prezidentas galėjo prarasti kongrese savo mokesčių ir biudžetų sumažinimus, nors ten daugumą turi demokratai. Žinoma,

'dovanai' į savo pusę neprivilios nei demokratų, nei respublikonų. Už jų balsus reikia padaryti jiems kai kurių nuolaidų, kas paaiškina, kodėl visuotinai taupant valstybės lėšas praeina ir projektai, kurie numato nepateisinamų išlaidų padidėjimą. Po vasaros atostogų prezidento populiarumui krintant, už jo sumanymus pasisako vis mažiau ir mažiau atstovų, tačiau tai dar negalutinas žodis.

Jei ūkinė situacija JAV-bėse neatrodo per daug žadanti, So vietijoje ji iš tikro labai bloga. CIA savo laiku pranašavo, kad Sovietija - didžiausia naftos tiekėja pasaulyje - greitai peržengs savo gamybos zenitą ir turės dairytis Vd. Rytų naftos. Kurį laiką atrodė, kad tie apskaičiavimai buvo per daug optimistiniai (ar pesimistiniai, tai priklauso iš kurios pusės žiūri). Dabar, tačiau, jau oficialiai numatoma ateityje mažiau parduoti naftos užsieniui ir satelitams.

Iki šiol sovietų valdžia gyresis, kad jau ko - bet duonos jų pavaldiniams visados užtenka. Iš tikro jos kaina buvo palaikoma dirbtinai žema - 12 kp. už kilogramą. Der Spiegel praneša, kad dabar ten prasidėjusi didelė valdžios kampanija už duonos taupymą, karikatūromis pašiepiami tie, kurie ją išmeta. Iš tikro duonos kainoms pasilikus dar žemom, ją apsimoka sušerti gyvuliams. Padėtį komplikuoja ir draudimas siūsti maistą paštu.

Kaip praneša Chicago Tribune korespondentas Maskvoje Jim Gallagher, maisto trūkumas provincijoje yra toks didelis, kad Kazan yra įvestos

Iš kitos pusės

NAUJIENOS atpasakodamos pirmininko dr. K. Bobelio pranešimą VLIKO seimui (Clevelande, tarp kitko rašo:

"Naujienos ir dr. Bobelis pirmieji patarė lietuviams susidomėti Helsinkio aktais ir Lietuvos klausimą įrašyti į darbotvarkę tų Europos ir Amerikos valstybių, kurios nagrinės Europos taikos sąlygas. Lietuvos klausimas buvo keltas Belgrado konferencijoje. Jis buvo iškeltas ir Madrido konferencijoje. Beabalsė Lietuva Belgrado ir Madrido konferencijose būtų nepajėgusi iškelti Lietuvos klausimo tose konferencijose, jei Amerikos lietuviai numatydami toliau negu Lietuvos politikai (kokie? - vm), nebūtų prašę Amerikos rūpintis Lietuvos ir kitų rusų pavergtų Rytų Europos valstybių ir tautų padėtimi."

Aiškumo dėliai dar pridedama:

"Mubarakas (dabartinis Egipto prezidentas) ryžosi tęsti tą pačią kovą taikai įgyvendinti Artimuose Rytuose, kurią dr. Bobelis ir Amerikos atstovai veda Madrido konferencijoje siekiant Lietuvos laisvės. Netrukus bus metai, kai Madrido konferencija prasidėjo, bet atsakingi konferencijos pareigūnai dar ir šiandien tariasi pagrindiniais taikos klausimais..."

Jei NAUJIENOM galima patikėti, Helsinkio aktas, leides parodyti savo ignoranciją Bendruomenės vadams, dabar pareikalavo aukos iš kitos pusės. Ir čia nusišnekama. Net tokio egzotiško liudininko kaip Mubarako šaukimasis čia nieko nepadės.

Iš tikro Helsinkio aktą įvertinti galima paprasčiau. Jei manai, jog JAV yra tokios galingos, kad jos tik pirštą pakėlusios galėtų sovietus išvaryti iš Lietuvos, — JAV prezidentas be reikalo pasirašė tą aktą. Jei tačiau prisiminsime, kad JAV nepajėgė išvaduoti net Kubos, tai tenka nustebti, kam sovietai pasirašė tokį aktą, kurio principai prieštarauja jų praktikuojamiems? Juk jei tie principai yra siektinas idealas, paliudytas paties Brežnevo parašu, tai dabartinis jų režimas yra anachronizmas, ką įvykiai Lenkijoje praktiškai ir įrodė. vm

kortelės sviestui ir mėsai, kurios Sovietijoje iš viso mažai matosi. Maskvoje, kuri yra geriau už kitus sovietų miestus aprūpinama, sviesto - jei jo yra - parduodama tik po ketvirtį kilogramo asmeniui. Provincijoje korespondentui žmonės skundėsi, kad pas juos negeriau kaip Lenkijoje. Praėjusieji metai jau buvę sunkūs, bet ateinantieji bus dar blogesni.

Lietuvoje mėsos galima gauti tik brangesniuose restoranuose, nors sviesto dar galima gauti. Žmonės ten sako, kad jis yra imortuotas iš Amerikos...

Visa tai kalba už tai, kad Carterio javų eksporto į Sovietiją sustabdymas nebuvo taip neveiksmingas, kaip Reaganas manė. Tai veda prie senos problemos, kaip prekyba su sovietais galima būtų paveikti jų laikyseną ir užsienio politikai. Šiuo klausimu Londone pasirodė Philip Hanson knyga; Prekyba Ir Technologija Sovietų-Vakarų Santykiuose (Macmillan leidykla).

Reagano pažiūrai, kad daugiau galima būtų atsiekti sustabdant technologijos negu grūdų eksportą į Sovietiją, autorius nepritaria, nors savo išvadoje yra labai santūrus. Tiesa, spraga tarp Vakarų ir Sovietijos technologijos didėja, tačiau ne visose srityse. Pvz. jų ginklavimosi pramonės gaminiai, nors kiek atsilieka nuo Vakarų, tačiau yra neblogi, savo tikslui tarnauja. Pakenčiama ir jų plieno, geležies bei elektros pramonė, tačiau jie labai atsiliko bandymuose ir ypač naujų išradimų pritaikyme praktikoje didesniu mastu. Aplamai imant, sovietai daugiau laimi iš prekybos su Vakarais, negu atvirksčiai. Tačiau, norint paveikti jų užsienio politiką, technologijos eksportą reikėtų sulaikyti ilgą laiką, kas reikalauja didelės visų Vakarų valstybių vienybės. Tuo tarpu sulaikymas maisto eksporto galėtų būti labai greitai efektyvus, bet tą ginklą atsakyta panaudoti, kad nenu-skriaudus Amerikos ūkininkų didžiausio derliaus metais.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

MALONIŲ IR LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ!

Jau beveik ištisas mėnuo, kaip kiekviename mieste gatvės, aikštės ir viešieji pastatai šventiškai papuošti eglutėmis, blizgučiais ir įvairiaspalvėmis šviesomis, kelia ir stiprina kalėdinę nuotaiką. Radijas, televizija ir viešuosie pastatuose išdėstyti garsiakalbiai perduoda maloniai švelnias melodijas, perpintas linksmų ir snieguotų Kalėdų linkėjimais. Toks jau yra nusistovėjęs šio krašto paprotys. Reikia pripažinti, daugeliu atžvilgiu jis artimas ir mūsų nusiteikimais.

Kad ir kiek dešimtmečių nuo anų laimingųjų laikų, praleistų jaunystėje savo laisvoje tėvynėje, būtų negrižtamai nutekę, šventiški prisiminimai apie šį metų vis atgyja mūsų atmintyje, tartum tai būtų buvę taip neseniai. Gilios balto pusnys, sunkios, nukarusios pakelės medžių šakos, po kojų girgždantis sniegas pasitikdavo iš bet kur grįžtančius į gimtuosius namus, kur visa šei ma kartu atšvėsdavo Kūčių vakarą ir dar prieš vidurnaktį keliaudavo į didingas Bernelių mišias. Ten pakilia nuotai ka išgyvendavome Kristaus įsikūnijimo džiaugsmą, geros valios kupinomis širdimis garbinami Aukščiausiąjį ir nė neįsivaizduodami, kas ateityje bus lemta išgyventi.

Nors toji lemtis mus palietė kitokia, negu jos galėjome tikėtis, tačiau kasmet atgyjantieji šviesieji Kalėdų prisiminimai vis tebežadina viltį, kad štai išblaškytos šeimos ir giminės likučiams laisvon tėvynėn grįžimo laikas vieneriais metais sutrumpėjo. Jeigu mes patys to ir nesulaukime, sulauks mūsų vaikai ar vaikaičiai. O tuo tarpu, bet kur gyvendami ir gražiuosius gyvenamo krašto šventinius papročius pasisavindami, stengiamės savuosius lietuviškus visu nuosirdumu išlaikyti ir įskiepyti mūsų pėdomis sekančioms kartoms. Tai darome, kad jie - kaip ir mes - dvasiškai jungtųsi su vargstančiais tėvynėje, kaip su jais yra nuolat susijungę uždarytieji kalėjimuose ar suspausti sibirinių taigų barakeliuose vien už tai, kad nenusilenkė okupantų sauvalei, nesuklupo prieš jų gundymus ir neišsižadėjo savo tautinės sąžinės balso.

Būtume labai vienašališki, jeigu šio krašto prieškalėdiniametriu triukšme ir viliojančiame užesyje tematytytume ir tegirdėtume tik reklaminius įgei-

džius pirkejamams prisitraukti. Tokių įgeidžių tikrai netrūksta, bet kas neturi stiprybės ar nemoka susivaldyti, tas neretai išnaudojamas ir be reikalingos reklamos. Jie mums ne pavazdys. Bet kad ta pakili šventų nuotaika paskatina bent kartą metuose prisiminti artimesnius ar tolimesnius pažįstamus, draugus ar gimines, taip pat netenka abejoti. Gyvendami kasdienėje aplinkumoje, apsikrovę savo nuolatinių rūpesčių ir neretai menkaverčiais reikaliukais, labai dažnai lyg ir pamirštame tuos su kuriais kadaise teko vargo dienas leisti, ir tais pačiais kukliais ištekliais bendro likimo kelyje dalytis. Jei ne kalėdinis išjudinimas, gal ir toliau jiems neprisirodymė pasiūsti keletos žodžių sveikinimą atvirukų ar keleta eilučių laikraštyje, o gal paskambinimo telefonu - kaip ženklą, kad senieji ryšiai vis dėlto dar nėra galutinai nutrūkę.

Niekas negeidžia iš kalėdinių dovanų praturtėti, daug svarbiau patirti, kad nesi vienišas ir užmirštas. Kodėl tad nepasiūsti kad ir menkos dovanėlės, kaip šiame krašte kad įprasta? O gal dar geriau ir gražiau būtų, jeigu ta dovanėlė eitų lietuviška knyga, lietuviškos muzikos plokštele, tautodailės dirbinių ar net užsakytas lietuviškas laikraštis, kuris kalėdinės dovanos gavimo džiaugsmą ištęstų per visus metus? Jeigu jūsų apdovanojamas jau būtų pusiaukeleyje užsidarymą svetimoje aplinkoje, gal lietuviškas dalykėlis bus kartais ir malonus kvietimas jam grįžti ten, kur jis

KALĖDŲ NUOTAIKOS....

(Atkelta iš 1 psl.)

kurie liko pavergtose Lietuvoje. Nelinksmos tos mūsų mintys skris skausmo ir liūdėsio pripildytos širdys. Žinom kad ten Lietuvoje, mūsų artimieji liūdės. Kad Kūčių vakarienės stalo neparuos tradiciniai lietuviški valgiai, kad iš visų kampų žvelgs skurdas, neperteklius ir, be to, jų širdis skaudins ta pati nedalia: net ir Kūčių vakarą negalima susirinkti krūvon, negalima Kalėdų proga pasisveikinti su artimaisiais.

Nuo tos dienos kai mes išsiskirtėm po įvairius pasaulio kraštus, o mūsų tautos kamienas liko bolševikų okupantų vergijoje, mūsų mintys Kalėdų išvakarėse skros erdves, lėkdamos į Lietuvą, šaltasias Sibiro taigas ir kalėjimus, kuriuose kankinami ir badu mariniami kalėjimuose mūsų tautos vaikai už tikybą ir Lietuvai laisvės siekimą...

Kalėdos — triumfo šventė visai krikščionybei pasauli. Kristus kaip vargšas Kūdikėlis, kad, žmonių tarpe būdamas paguostų visus liūdėnčius, priverstų juos prie tikėjimo į visagali Die-

pagal savo prigimtį priklausos. Niekas negali tvirtinti, kad taip negalėtų atsitikti. Lietuviškajam reikalui brangus kiekvienas jos kilmės geros valios žmogus.

Bet iš visų lietuviškų kalėdinių papročių bene gražiausias ir vertingiausias buvo ta proga dvasinis susikaupimas ir atsigavimas, iškelias šia šventę aukščiau visų kitų. Jos proga stengdavomės grįžti į kelią, kurį nurodo žmogiškoji sąžinė. Tvirtai ryždavomės atsi-kratyti nei sau, nei kitiems gera nežadančių ipročių, smerkti vaidijimasi dėl niekniekių, kitiems padarytas nuoskaudas atlygindami, iš kitų patirtas skriaudas be kartelio atleisdami ir pamiršdami.

Taip nusiteikus ir dabar džiuginanti Kalėdų giesmė giliau įstrigs į mūsų sielas ne vienai dienai, bet ilgai, ilgai - kaip ir nuosirdus Dirvos redakcijos linkėjimas

MALONIŲ IR LINKSMŲ
ŠVENTŲ KALĖDŲ!

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linkime visiems Dirvos skaitytojams, rėmėjams, bendradarbiams ir Vilties draugijos nariams.

VILTIES DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas dr. D. Degėsys

Vicepirmininkai —
inž. J. Jurkūnas,
inž. K. Pocius,
A. Laikūnas,
dr. V. Stankus,
A. Švažas,
sekr. J. Jurevičius.

vą. Todėl žmonija labai džiaugiasi šita švente. Kristaus gimimo diena, nes jis atėjęs išlaisvino tikinčiuosius nuo amžinos pražūties, leido žmonijai suprasti tikrąjį Dievą, kad jį garbintų ir Jam tarnautų. Nūdien visos žmonijos lūpos džiaugsmingai kartoja: gimė Kristus! Visose bažnyčiose skelbiama vien Kristaus užgimimas. Mes, lietuviai, prisimindami pergyventas liūdėsio valandas, kuriose mus Kristus paguodė, sušunkame: mūsų ir visos krikščionybės Išganytojas, užgimė!

Giedam gražias kalėdines giesmes, kurių autoriai yra daugumoje liaudis. Pirmasis giesmių autorius yra šv. Pranciškus Asižietis, miręs 1226 m. Lietuviai, priėmę krikščionybę 1386 m., dar ilgai neturėjo kalėdinių giesmių. Tik XVI amžiuje Martynas Mažvydas išvertė giesmes į lietuvių kalbą. XVII amžiuje originalių giesmių sukuria jėzuitas kun. J. Juknevičius. Vėliau Lietuvoje gimsta giesmių, net ir žymesniųjų poetų, kaip vyskupo Baranausko, Maironio, Jakšto ir kt.

Dar gražus paprotys ir graži imitacija — tai Betliejaus prakartėlių (tvartelių) rengimas, kurių autorium laikomas irgi šv. Pranciškus. Dabar šis paprotys labai plačiai katalikiškame pasaulyje yra išsišakojęs, bet neatitinka Kristaus gimimam tvarteliui...

Kalėdų eglučių rengimo paprotys yra senas, siekias žilą nenovę. Jo pradžia ieškoma germanų keltų tautose. Iš karto eglutė buvo suprantama, kaip saulės ir gamtos atgimimo simbolis. Vėliau reiškė Kristaus gimimą. Net germanų tautos

pasakos kalba apie obelies žydėjimą Kalėdų naktį, kas reiškia, kad per obelį atėjo į pasaulį įvairios bausmės ir nuodėmės, tik, Kristui užgimus viskas pašalinta, XII ir XIII amžiuje prancūzų tautos poetas ėmė eglutę vaizduoti apkabinėtą žaislais, skanumynais. Tačiau XIII amžiuje vokiečių rašytojas Donnhaueris iš Strasburgo šiam papročiiui priešinosi ir jis greit lyg išnyko. Tik vėliau, 1616 m. Vokietijos mieste Niurnberge pirmą kartą eglutė pasirodė. Iš čia pasiekė Lenkiją ir Lietuvą. Taigi, dabar eglutė pasidarė kiekvieno krikščionio namuose Kalėdų švenčių puošmena.

Kalėdas krikščioniškoji žmonija su įvairiais papročiais ir giesmėmis nuotaikingai švenčia. Kristaus įkurtoji Bažnyčia turi dievišką misiją. Pasitikėjimas Kristumi ir Jo įsteigtąja Bažnyčia kaip tik yra labai reikalinga visada, ypač dabar, kada politiniuose verpetuose žmonija kunkuliuoja. Pasak teologų mokslininkų, Kristuje atnaujintas pasaulis tėra galimas tik per Kristuje atnaujintą žmogų. Kam toks pasaulis pageidautinas, tam brangi ir prakartėlė, tam mielas, brangus ir joje gimęs Kūdikėlis.

Taigi Kalėdų švenčių proga kiekvienas pasižiūrėkim į save, ar turim nužtingumą ir jėgų atlikti tuos darbus, kuriais didžiutumas mes patys, ateities kartos ir didį vargą Lietuvoje kenčianti mūsų tauta.

Visas pasaulis ir kiekvienas alkstas, šalas, be pastogės ir gyvenimo vargšas turi žinoti, kad, jei bet kur yra krikščioniška, tai ten turi būti išalkusiems duona, sušalusiem pastogė.

KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDŲ valdyba sveikina visus narius, rėmėjus ir spaudos darbuotojus. Linkime, kad šv. Kalėdų taikos dvasia ir Naujųjų Metų viltys lydėtų mus ne vienų švenčių dienomis, bet ir kasdienybėje nešiojant savybę taikos, ramybės ir tiesos dvasią siekiant visiems bendro idealo — Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės.

Lietuvos Nepriklausomybės
Fondo Valdyba

EMILIJA ČEKIENĖ, pirm.
ALGIS SPERAUSKAS
JUOZAS BAGDONAS
SAULIUS SIRUSAS
LIUDAS TAMOŠAITIS

Malonių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų visiems Naujosios Vilties žurnalo bendradarbiams, rėmėjams ir skaitytojams linki

Naujosios Vilties
Redakcija ir Administracija

Išpūdžiai Sunny Hills aplankius

Vanda Mažeikienė

Ruduo. Dar likusi viena savaitė atostogų, ji taip reikalinga, nes darbo įtampa jau darosi tartum sunki našta. Kur? Kur šilta, kur galima surasti tikrą ramybę. Kodėl nepabandyti Sunny Hills Floridoje, kur prieš 3 metus nupirkta sklypas dar neturi tikro atsakymo, o šnektų dažnai girdimų iš ten negyvenančių pilna: gyvatynas, viskas toli, ką ten veiks ir t.t. Pagalvojom ne kartą ir mes, ar paskubomis nupirkta žemės sklypelis pateisina save.

Išsiruosėm iš namų anksčiau rytą ir už pusantros dienos sukorę 900 mylių šeštadienį prieš pietus atsiradome Sunny Hills "burmistro" Belecko kieme. Rytas buvo ūkanotas, bet jau apie 10 val. saulė išblaškė rūkus, maloniai mus šildė ir žadėjo gražią saulėtą dieną.

Buvome apgyvendinti visiškai naujame name, kuriame dar savininkai negyveno, ir pradėjome vieną iš labai malonių atostogų savaitę. Ir štai kodėl, — pasijutome visiškai atsipalaidavę nuo tempo, nuo triukšmo, gryname ore išsitiesę kėdėse, prieš akis turėdami ežerėlio vaizdą, ilsėjomės užmiršdami Chicagą. Oras visą savaitę buvo žavingas — dieną apie 80-83, naktį apie 60-65 laipsniai ir jokios drėgmės.

Tą patį šeštadienio vakarą dalyvavome sporto klubo suruoštame Octoberfest, kur valgėme vokiškus tradicinius patiekalus, gerėme alų, grojo vokiškas dūdų orkestras ir visi dainavome "Ach du liebe Augustin" bei kitas daineles, vadovaujant poniam Beleckienei. Salė buvo pilna virš 200 žmonių ir lietuvių buvo 3 stalai.

Sekmadienio rytą visi rinkomės į lietuviškas pamaldas, kurias laikė Sunny Hills lietuvių parapijos klebonas kun. Jaraška. Bažnyčioje giesmes giedojo choras vadovaujamas muziko Mamaičio. O po pamaldų visi ilgakai šnekučiavosi prie

bažnyčios. Čia susitikome žukauskus anksčiau gyvenusius Beverly Shores ir Rumšus buvusius chicagiškius. Taip pat tą savaitgalį iš Chicagos buvo atvažiavęs autobusiukas su M. Kiela ir būriu lietuvių susidomėjusių pirkti sklypus jų tarpe mums pažįstami kontraktoriaus Vacys Petrauskas, Lukas ir Normantas.

Tą savaitgalį kaip tik vyko Panama City Beach Seaford festivalis. Taigi nuskubėjome ir mes, kur radome didžiausią turgų ir visokių žuvies patiekalų, vyro negalėjau atitraukti nuo austrių, kurių sutvarkė bent pora tuzinių, o aš pasitenkinau tik vėžiukais.

Sekmadienio vakare sugujėjome visi į Beleckų namus gal koks 30 žmonių, buvome skaniai pavaišinti ir susidarė tokia smagi bei maloni nuotaika, kad muzikui Mamaičiui atsisėdus prie pianino, dainos sutartinės ir solo skambėjo be perstojo iki vėlyvos nakties, ypač pasireiškė solo dainomis Čepukienė, na ir Mažeika neatsilikio drebindamas Sunny Hills kalvas su savo "grybais".

Antradienio rytą golfinkai Zubavičius, kun. Jaraška, Baltutis, Žukauskas, Balčiūnas ir Mažeika rinkosi į golfo laukus, kurie labai geri ir prižiūrėti, tad buvo vienas malonumas golfuoti. Ketvirtadienio rytą prie golfinkų prisijungė ir kun. Borevičius, kuris buvo sustojęs Sunny Hills grįždamas kartu su kun. Zarembe iš atostogų praleistų Bicane Bay. Po golfinimo Zubavičiai pakvietė į savo namus atsigaijinti. Jie pirmieji nusipirko sklypus Sunny Hills labai gražiai įsikūrę gyvena prie pat golfo laukų.

Vos spėjė iškrauti golfo lazdas turėjome vėl susirinkti pavakariams pas Žukauskus. Jie taip pat gražiai susitvarkę gyvena Sunny Hills ir apie Chicagą ir pagyvoti nebenori. Taip mums bedorojant steikus, atbildėjo Beleckas su čižinauskais kurie susižavėję Sunny Hills kalvomis tuoj pat nusipirko sklypą ir nutarė į Texas nebevažiuoti, o likusias atostogų dienas praleisti čia pat.

Aplankėme taip pat ir lietuvių girininkę Giną Arbaite, kuri dirba Funiak Springs, apie 60 mylių nuo Sunny Hills. Jos atvežtomis pušaitėmis puošiasi ne viena Sunny Hills naujakurių sodyba. Ji mums aiškino apie jos žinioje esamą 75000 akrų mišką, jo priežiūrą, pušų rūšis, sodinimo laiką, auginimą ir kirtimą panaudojant poperiaus gamybą. Daug kas laukia gruodžio

mėn. kada Gina vėl atveš naują pušaičių derlių.

Penktadienio rytą keturios šeimos: Žukauskai, Baltučiai, Čižinauskai ir Mažeikai patraukė į Panama City Beach pasimaudyti jūroje. Už 40 minučių jau buvome gražiame St. Andrews Beach, kuris pasižymi savo smėlio baltumu bei švarumu, jokių akmenukų, jokių kriauklių ir būdamas toks baltas smėlis neįkaista, o vaikstant basom kojom gurgžda. Sakoma, kad tie paplūdimiai nuo Panama City iki Pensacola smėlio atžvilgiu yra gražiausi pasaulyje. Vanduo labai švarus, kiurai permatomas ir temperatūra kaip tik, nei per šilta nei per šalta.

Neteko pabuvoti šį kartą Panama City restoranuose, nes Baltučiai pakvietė visus pas save ir skaniai pavaišino. Tokiu būdu išmėginome ponijų Beleckienės, Žukauskienės, Baltutienės, Zubavičienės ir Balčiūnienės "restoranus", o ne Panama City, ir nesigailime.

Dar aplankėme Estkus, kurie jau pilnai įsikūrę ir visus naujus baldus susipirkę, Rumšus, kurie dar kuriasi ir tvarkosi, Ambrulaičius, pačius naujausius Sunny Hills gyventojus, kurie tik keletą dienų kaip buvo įsikraustę į savo gražų pušyne pastatytą namą.

Tenka pastebėti, kad mėgėjai grybauti bei uogauti turi ką veikti, nes miškuose yra įvairių grybų ir uogų ir visi yra prisirinkę tų gėrybių.

Taigi, ar žmonės kalba vienaip ar kitaip, Sunny Hills lietuvių kolonija maloni ir jauki, kuriasi ir auga ir niekas to augimo nesulaukys. Tam, kuris nori ramaus ir jaukaus gyvenimo, gyno oro, pušų kvapo, pensininko dienas praleisti yra beveik ideali vieta, tam, kas nori daugiau judėjimo, aktyvumo, koncertų, vaidinimų, didelių balių — ne, nors, iš kitos pusės, koncertai ir vaidinimai lengvai pasiekiami Panama City. Biznieriaus akimis žiūrint gali atrodyti kitaip, — nei žemė, nei namai taip greitai nekils kaip miestuose, nes žemės ten yra begaliniai plotai ir vietovė apgyventa retai.

Tiesa, kad krautuvės, daktarai ir ligoninė yra 17 mylių atstume, bet tai reiškia tik 17 minučių. Panama City, kur visko yra, tik 35 minučių atstume. Ežerelis nėra didelis, bet švarus, smėlio dugnas, balto smėlio paplūdimys.

Tad tokie yra mūsų išpūdžiai iš Sunny Hills, nesufabrikuoti ar su kokia intencija parašyti, bet taip kaip mums atrodė.

Artėjančių Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų progomis sveikiname mūsų sąjungos garbės narius, tarybos narius, skyrių valdybas, visus narius, jų šeimas ir artimuosius, linkėdami kiekvienam asmeniškai linksmų švenčių ir darbinių 1982 metų.

Prisimename mūsų spaudos redaktorius ir leidėjus bendradarbius, rėmėjus, o taip pat plunksnos darbuotojus, gebančius lietuviškus reikalus iškelti kitakalbėje spaudoje. Sveikinimai mūsų atstovams bendrinėse lietuvių ir tarptautinėse organizacijose.

Su pagarba prisimename pavergtuosius brolius, seseris Tėvynėje, kaip ir kalinamus Sovietijos gulaguose, psichiatrinėse ligoninėse ir tremtyje. Mūsų mintys ir pastangos su Jumis, lietuvių tautos kankiniai.

Viliamės visus matyti ir toliau dirbančius ir remiančius bendrąsias lietuvių pastangas "Vardan tos Lietuvos"....

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba

VACLOVAS MAŽEIKAS,
MEČYS VALIUKĖNAS,
MEČYS ŠIMKUS,
ONA DAŠKEVIČIENĖ,
OSKARAS KREMERIS

Koleges ir kolegas neolituanus, išsibarsčiusius po platųjį pasaulį, padalinių valdybas ir šeimų narius, SVEIKINAME SULAUKUSIUS KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LINKIME LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 1982 METŲ.

Tegu, ateinantieji metai būna šviesesni bei palankesni mums ir pavergtiems broliams lietuviams, laukiantiems laisvės ryto.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba

ŠVITRIUS GOTCEITAS,
RIMAS GULBINAS,
VIDA JONUŠIENĖ,
ANTANAS JUODVALKIS,
VALENTINA MAŽEIKIENĖ

1981 m. Kalėdos.

Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke nuoširdžiai sveikina už Lietuvos laisvę kovojančius veiksnius, organizacijas ir visus geros valios lietuvius Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1982-jų Metų proga.

Tegu 1982-ji metai būna laimingi Jūsų asmeniniam gyvenime ir teatneša šviesesnių laisvės vilčių mūsų broliams pavergtose Tėvynėje.

Anicetas Simutis
Lietuvos Generalinis Konsulas
New Yorke

Broliai ir sesės lietuviai,

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos vardu linkiu Jums visiems linksmų Kalėdų švenčių. Pasaulio Ganytojo atėjimas teatneša laisvojo pasaulio lietuviams taiką ir ramybę, o broliams ir sesėms už geležinės uždangos, tesuteikia kantrybės, ryžto ir stiprybės, kovojant už religijos, tautos ir valstybės laisvę.

Taipgi visiems linkiu laimingų 1982 metų. Tegu laisvojo pasaulio lietuviai puoselėja lietuviybę, brangina lietuvių kalbą, išugdo jaunąją lietuvišką kartą ir visi įsijungia į savo tikėjimo lietuviškas parapijas, o pavergtieji — tegu nepalūžta, sėkmingai kovodami prieš pavergėją.

Jūsų
Vytautas Kutkus
JAV LB Krašto Valdybos
Pirmininkas
1981 metai

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

OPPORTUNITY FOR RN's & LPN's

To work & live in a small Congenial Community & Health Center. We have full & part time positions open on all shifts! Some supervisory skills helpful; full company benefits. Apply in person or call 219-293-0511 between 8 a.m.-4 p.m.

Elkhart Health Care Center

1400 W. Franklin
Elkhart, Ind. 46515

(42-51)

OPPORTUNITY FOR 1ST CLASS SKILLED TOOLMAKERS COLD HEADING

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. We have openings for experienced toolmakers who are familiar with header tooling as well as cutting tools and press room tooling. Good wages and benefits. Contact Personnel Depart.

IMPEX

905 Louise Ave.
Crawfordsville, Ind. 47933

317-362-0800

An Equal Opportunity Employer

(44-50)

KŪRYBA IR MOKSLAS

KETVIRTASIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

Eglė Juodvalkė

Nuo lapkričio 25 d. vakaro iki 29 d. popietės - Amerikos Padėkos šventės savaitgalį - Chicagos Jaunimo Centro patalpose beveik be pertraukos vyko mokslinės paskaitos, simpoziumai, diskusijos, parodos, įvairūs renginiai. Dviaukščio mūrinio pastato koridoriais skubėjo gydytojai, inžinieriai, profesoriai ir kiti mokslininkai bei paskaitų sales perpildę klausytojai. Įvykis - 4-tasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas, sutraukęs 170 įvairių sričių lietuvių mokslininkų, gyvenančių Jungtinėse Amerikos Valstijose, Kanadoje, Europoje ir Australijoje. Paskaitininkų sąrašas buvo ir trijų ok. Lietuvos mokslininkų pavardės, tačiau jie, dėl nežinomų priežasčių, simpoziume nepasirodė. Tik apie 140 dalyvių pateikė pilnus biografinius duomenis, iš kurių paaiškėjo, kad paskaitininkų amžiaus vidurkis buvo apie 47 metai. Pranešimus skaitė asmenys nuo 25 iki 79 metų amžiaus, nors pačių jauniausių ir pačių seniausių buvo vos keletas. Apie 70% dalyvių gimė Lietuvoje, 14% Vokietijoje ir 12% Amerikoje. Po vieną paskaitininką gimė Kanadoje, Švedijoje, Rusijoje, Latvijoje ir Lenkijoje, o trys - Anglijoje. Vyrų paskaitininkų buvo beveik penkis kart daugiau negu moterų. Į simpoziumo programą buvo įtraukta technologija, architektūra, medicina, gamtos, humanitariniai, socialiniai ir tikslieji mokslai.

Mokslinei programai vadovavo Georgia technologijos instituto informacijos ir elektroninių skaičiavimo mašinų fakulteto profesorius Pranas Zundė, kuris pažymėjo, kad simpoziumo vedamoji tema - lietuvių išeivių įnašas į mokslą. Tai temai ir buvo skirtos keturios apžvalginės paskaitos.

Trečiadienį vakare Jaunimo Centro kavinėje įvyko susipažinimo vakaras, kurį pravedė organizacinio komiteto vicepirmininkas S. Jokubauskas.

Ketvirtadienį, atidarydamas suvažiavimą, organizacinio komiteto pirmininkas Juozas Rimkevičius jį pavadino kultūriniais atlydais, į kuriuos susirinko gausus mokslininkų būrys. Simpoziumą pasveikino Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė. Malda sukalbėjo vyskupas Vincentas Brizgys. Pirmąją bendrą paskaitą skaitė iš Bostono atvykęs filosofas Juozas Girnius. Jis kalbėjo apie mokslą, jo santykį su tauta ir isto-

rinę mokslo padėti Lietuvoje. Po dr. J. Girniaus paskaitos prasidėjo 7 sesijų darbai: erdvės mokslų, literatūros, psichologijos, medicinos, politinių mokslų, fizikos ir matematikos struktūros ir statybos mokslų. Kiekvienoje sekcijoje buvo išklausyta po tris ar keturis pranešimus. Temos lietuvių ir lietuviškus, ir bendražmogiškus mokslinius reikalus. Dėmesio susilaukė Pabaltijo tautų vystymosi bruožai, Lietuvos kaimo gyventojų migracija į miestus, etninė demografinė kaita Lietuvoje, profesoriaus Algirdo Greimo literatūrinė analizė, smegenų branduolinė geltigė, akių ligos ir jų gydymo metodai, aukštos energijos lazeriai, šiuolaikinių švyturių statybos metodai, problemos susietos su daugiaaukščių pastatų konstravimu, išeivijos jaunimo padėtis. Tai tik dalis pirmosios dienos paskaitų. Sociologas Vytautas Kavolis ketvirtadienio programą užbaigė apžvalgine paskaita 'Lietuvių įnašas į socialinius mokslus'. Vakare Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicagos skyrius Jaunimo Centro kavinėje suruošė vakarėlį.

Penktadienio rytą klausytojai turėjo progą aplankyti viešąją sekciją, kuriose buvo skaityta 40 paskaitų. Pasirinkti įdomesnę temą labai padėjo simpoziumo vadovas - 456 puslapių knyga, kurioje buvo išspausdinta ne tik suvažiavimo darbotvarkė, bet ir visų paskaitininkų nuotraukos, trumpos jų biografijos bei pranešimų santraukos. Deja, ir prie geriausių norų nebuvo galima

Mirusiųjų mokslininkų pagerbimas. Iš kairės: E. Aras, R. Mulokas, J. Rimkevičius, vainiką laiko — Gr. Reinytė ir R. Kubiliūtė. kalba moksl. programos pirm. dr. P. Zundė.

P. Malėtos nuotr.

visose dalyvauti, nes daugelis vyko tuo pačiu metu. Trumpa pertrauka vos leido atsikvėpti ir greitomis užkasti. Iš kavinės reikėjo nedelsiant skubėti į dvi apžvalginės paskaitas didžiojoje salėje: inž. Donato Sato apie lietuvių įnašą į tiksliuosius mokslus, technologiją bei architektūrą ir Ramūno Kondrato - apie lietuvių išeivių įnašą į gamtos ir medicinos mokslų išsivystymą.

Ypatingo dėmesio penktadienį susilaukė simpoziumas 'Išeivija ir kultūrinis procesas, sąmoningumo šuoliai, aidų fabrikacija ir ištrypimas pažemė'. Simpoziumą pravedė sociologas Vytautas Kavolis. Jame dalyvavo publicistas Mykolas Drunga, muzikas Darius Lapinskas, poetas Tomas Venclova ir humanitarė Aušrelė Liulevičienė. Tomas Venclova iškėlė rusų emigracijos pasiekimus ir klaidas, Liulevičienė - vokiečių ir ispanų, Drunga - lietuvių.

Penktadienį vakare įvyko literatūros ir dramos vakaras, kurį pravedė I. Kerelienė. Beletristei Kotrynai Grigaitytei buvo įteikta Lietuvių rašytojų draugijos 1980 m. grožinės literatūros premija už poezijos rinkinį Marių vėjui skambant. Prisimintas ir visas jos įnašas į lietuvių literatūrą. 2000 dolerių premijos mecenatas - Lietuvių Fondas. Aktorė Nijolė

Martinaitytė paskaitė 6 laureatės eilėraščių. Toliau sekė Vinco Krėvės 'Raganiaus' paskaita, kurio nuotaikingas ir meniškasis atlikimas susilaukė entuziastingo žiūrovų įvertinimo. Veikalą režisavo ir pagrindinį vaidmenį pasigėrėtinai atliko aktorius Jonas Kelečius.

Seštadienį prie kitų mokslų prisijungė architektūra, meno tyra, kalbotyra, fizinis auklėjimas, mechaninė inžinerija, žemės mokslai, filosofija, teologija, ekonomija, energija, kompiuteriai ir kiti.

Paskutinę apžvalginę paskaitą apie lietuvių įnašą į humanitarinius mokslus skaitė filosofas Kęstutis Girnius, gyvenęs Miunchene. Jis dalyvavo ir simpoziume apie lietuviškas vertybes išeivijoje, kartu su literatūros kritike Ilona Gražyte-Maziliauskiene iš Montrealio ir politinių mokslų profesorium Tomu Remeikiu.

Seštadienį vakare įvyko simpoziumo banketas, vienintelis simpoziumo renginys suruoštas ne Jaunimo Centro patalpose. Jo reikalus tvarkė S. Labanauskienė. Programą atliko solistė Nerija Linkevičiūtė, akomponavo Mykolas Drunga Sokiams grojo Korpl Neo-Lituanian orkestras.

Sekmadienį po pamaldų, prie Laisvės paminklo buvo padėtas vainikas ir prisiminti mi

rusieji lietuviai mokslininkai. Uždaromajame posėdyje kalbėjo Ketvirtasis mokslo ir kūrybos simpoziumą surengusių institucijų atstovai: JAV LB krašto valdybos, Lituanistikos instituto, Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos, Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos.

Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas V. Kamanas žodyje apie lietuvių mokslininką savoje visuomenėje pažymėjo, kad ankstesniuose mokslo ir kūrybos simpoziumuose iškelta ir diskutuota lituanistikos katedros Amerikos universitete įsteigimo svajonė jau tampa tikrove. Kas buvo vizija prieš 10 metų, tai šiandien jau yra reali didelio ir bendro darbo pradžia. Ketvirtasis mokslo ir kūrybos simpoziumas užbaigtas Lietuvos himnu.

Simpoziume dalyvavo tokie savo srityse pasižymėję asmenys, kaip archeologė Marija Gimbutienė, rentgenologas Eugenijus Gedgaudas, lingvistas Eric Hamp (vienas iš kelių paskaitas skaičiusių kitataučių), menininkė Aleksandra Kašubienė, aukštas Amerikos gamtos apsaugos pareigūnas Valdas Adamkus, kompiuterių mokslų profesorius Algirdas Aviežienis, Amerikos Transporto ministerijos vyriausias inžinierius kelių saugumo reikalams Stasys Bačkaitis, švyturių statybos specialistas Juozas Danys ir kt.

Literatūros profesorius Rimvydas Silbajoris išreiškė daugelio mokslininkų nuotaiką, kai jis uždaryme pasakė kokie motyvai paskatino jį dalyvauti simpoziume ir kaip tai jį paveikė: 'Norėjimas bendrauti pavirsta profesiniu išeities tašku ir aš suprantu, kad mums, mažo krašto mažai daliai, šis kraštas yra žymiai per didelis. Ką mano kolegos rašo, ką jie galvoja apie lietuvių literatūrą, aš negaliu žinoti. Ateina žurnalas ir pamatau, tartum būtų iš mėnulio atėjęs. Šičia atvažiuoji, susitinki, apsikabinai, pasibučiuoji, atsisėdi prie stalo ir vėl gyvena Vaižgantas, gyvena Krėvė, gyvena poetai. Gyvenam tarp savųjų, sužinom iš grynai profesinio

(Nukelta į 6 psl.)

Kultūros ir mokslo simpoziume susipažinimo vakare dalinasi spūdziais dr. A. Razma, V. Kamantas, I. Bublienė ir A. Juodvalkis.

P. Malėtos nuotr.

Australijos lietuviai

Antanas Laukaitis

METRAŠČIO II-JI DALIS

Australijos LB Krašto Valdyba nutarė išleisti antrąjį Australijos Lietuvių Metraščio tomą. Pirmoji dalis buvo išleista prieš 20-tį metų ir ji apėmė mūsų gyvenimo laikotarpį, nuo pat įsikūrimo iki 1961-ju metų. Laikas bėga, daug kas per šį paskutinį dvidešimtmetį pasikeitė, senoji karta pamažu atsiskiria, jaunoji priauga, todėl ir buvo reikalingas išleisti antrąjį metraščio dalį. Knygoje bus pavaizduota mūsų gyvenimas, kultūriniai, meniniai ir kiti pasireiškimai, švietimas, lituanistinis auklėjimas, lietuviškos organizacijos, religinė veikla ir visi kiti buvę pasireiškimai. Metraščio redaktoriuss yra Viktoras Baltutis ir redaktinę komisiją sudaro: Isolda Davis, Jurgis Jonavičius, Bronė Mockūnienė, Pranas Pusdešris ir Vytautas Vosylius, visi iš Adelaidės.

SAMBŪRIS KONCERTUOJA

Melbourn Dainos Sambūris, kuris taip sėkmingai koncertavo Amerikoje ir Chicagoje, turėjo savo metinį koncertą, į kurį susirinko virš 400 svečių. Koncertą pradėjo ir užbaigė mišrus choras. Koncerto pajvairinimui, tautinių šokių grupė abiejose koncerto dalyse pašoko po tris šokius. Be mišraus choro, programą atliko Jaunimo Ansamblis su montažu "Tėvelis grįžo iš karo" ir atskirai padainavo vyrų ir moterų choras. Chorams dirgavo: Danutė Levickienė, Birutė Prašmutaitė ir Vytautas Straukas.

Visas koncertas praėjo su didžiausiu pasisekimu, nes kiekvienas choras, jaunimo ansamblis, kurį paruošė D. Levickienė ir tautiniai šokiai, buvo labai gerai pasiruošę ir suteikė didelį džiaugsmą atsilankiusiems.

MOKSLO IR KŪRYBOS...

(Atkelta iš 5 psl.)

smalsumo ką mes darom, kodėl mes darom, ir ką daugiau darysim. Taip pat pajuntame didelį norą pabūti susaviškais, su žmonėmis, su jumis, kurie čia ateinat, mūsų klausote, plojat arba pykstat arba juokiatės, apkalbat, giriat: pasijunti vėl gyva tautos dalimi. Tuose dramblio kaulo bokštuose užsidarius, kartais užplūsta širdį toks skaudus vie nišumas. Taip kalbėjo Rimvydas Silbajoris per Ketvirtojo mokslo ir kūrybos simpoziumo uždarymą Chicagoje.

SPAUDOS POPIETĖ

Adelaidės Lietuvių Namuose Apylinkės valdyba buvo surengusi spaudos popietę, kurios tikslas buvo remti mūsų lietuviškąją spaudą. Dalyvaujant garbės svečiui "Mūsų Pastogės" redaktoriui Vincui Kazokui ir gražiam skaičiui spaudos bendradarbių bei rėmėjų, popietę pradėjo valdybos kultūros reikalų vadovė B. Mockūnienė. Paskaitą apie pareigas lietuviškai spaudai, skaitė Pr. Pusdešris. Išsamų žodį apie spaudą, pasakė ir redaktorius V. Kazokas. Meninėje programoje V. Baltutis paskaitė savo feljetoną "Kaip nereiškia rašyti į spaudą". M. Dumčiuvienė paskambino pianinu, J. Maželienė padainavo tris dainas, D. Baltutytė, kuri buvo ir programos pranešėja, pagrojo akordeonu. V. Kazokas ir Pr. Pusdešris paskaitė savo kūrybos ir Br. Rainys paskaitė A. Gustaičio humoristinės poezijos. Šia proga buvo suruošta spaudai loterija ir nesenai mirusio menininko L. Žygo darbų paroda. Visa, lietuviškai spaudai skirta popietė, pradėjo su didžiausiu pasisekimu ir dalyvavusių pasigėrėjimu.

RENKAMA ARCHYVINĖ MEDŽIAGA

Archyvinės etninės medžiagos rinkimu N.S.W. valstijoje rūpinasi dvi įstaigos, tai: "Ethnic Affairs Commission of New South Wales" ir "Industrial Relations Research Centre-University of N.S.W." Kartu su Valstybine Biblioteka yra renkama visa pokario ateivių-emigrantų atvykimo ir įsikūrimo istorija įvairių bendruomenių, organizacijų ir kitokia medžiaga originalia lietuvių kalba. Archyvu medžiaga gali būti skolinama arba dovanojama visam laikui. Archyvinė medžiaga bus laikoma specialiose pritaikintose patalpose. Sydnėjaus LB Apyl. valdyba sudarė specialią paskirų organizacijų komitetą kuris rūpinasi šios archyvinės medžiagos reikalais.

SKAUDZIOS MIRTYS

Australijos lietuvių pasiekė diūdna žinia, kad Chicagoje mirė buvęs veiklus Australijos lietuvis Povilas Sirgėdas. Gimęs 1911 m. Petrapijlyje, jis su tėvais gyveno Lietuvoje, baigė Kauno Aušros gimnaziją, studijavo teisę Vytauto Didžiojo universitete, vėliau tarnavo Kauno miesto savivaldybėje, iškiles iki vyr. referento vietos. Nuo pat

jaunystės dienų daug dirbo spaudoje. Iš Vokietijos su šeima atsikėlė į Sydnėjų ir čia gyveno iki 1956 metų, vėliau persikeldamas į Chicago. Sydnėje buvo labai aktyvus lietuviškame gyvenime, įsteigė lietuvių Plunksnos klubą, kuris apjungė kone visus rašto žmones, priklausė literatų-filosofų būreliui, Katalikų Kultūros Draugijai ir aktyviai bendradarbiavo mūsų spaudoje. 1978 m. su šeima jis lankėsi Australijoje ir buvo jo lyg tai ir atsisveikinimas su savo draugais ir Australijos lietuvišiais. Nors ir gyvendamas Chicagoje, jis visuomet buvo labai artimas ir jautrus Australijos lietuvių gyvenimui. Didžiausia užuojauta jo žmonai Veronikai ir pasilikusiai šeimai, netekus vyro, tėvo ir mūsų visų brangaus draugo.

Sydnėjaus lietuvių gyvenime labai gerai buvo žinomas teisininkas Vincas Ruša. Gimęs prieš 80 metų Šetoje, Kėdainių apskr., baigęs Ukmergės gimnaziją, gyvendamas Kaune dirbo ir studijuoją, priklausydamas Neolituanių korporacijai. Baigęs universitetą, 1934 metais grįžta į Ukmergę, dirba tardytojo pareigose ir vėliau teisėjo. Į Australiją atplaukia 1949 metais, kartu su žmona Veronika ir trimis vaikais. Nuo pat pirmųjų dienų įsijungia į mūsų lietuviškąją veiklą. Vadovauja ALB Garbės Teismui, padeda sudaryti Sydnėjaus Lietuvių Bendruomenės Statutą, yra vienas iš didžiųjų Bankstowno namų ir dabartinio Lietuvių Klubo steigėjų. Iki pačių paskutiniųjų savo gyvenimo dienų jis buvo aktyvus visame lietuviškame mūsų gyvenime, dalyvaudamas visuose mūsų lietuviškuose rengimuose.

Su velioniu atsisveikinti susirinko labai daug žmonių ir paskutinę pagarbą

bažnyčioje ir prie kapo, atidavė jam abu mūsų kunigai, "Dainos" choras, Sydnėjaus apyl. pirm. dr. A. Mauragis, kolega teisininkas L. Karvelis, J. Kedys ir

V. Petniūnienė, gražiais žodžiais paminėdami velionies darbus. Ta proga, be vainikų, gėlių ir užpirtų mišių, buvo renkama aukos ir Tautos Fondui.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

ESLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

CERAMIC/CROWN AND BRIDGE TECHNICIAN

We want to discuss this subject with qualified and experienced technicians who can prove their technical expertise. ... a word about United Dental Laboratory. We've been around since 1923 ... and, year by year, we've increased not only in size but in economic well-being. This works well for us and for those with whom we desire to build joint futures.

Sure, we're looking for the unusual but United is unusual ... and its future can be spectacular! Call me ... let's talk. What can you lose?

Sincerely yours,

R. J. De Lapa, Jr.
General Manager

United Dental Laboratories, Inc.

187 W. EXCHANGE ST. • AKRON, OHIO 44302 • (216) 579-9311

(47-49)

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS
PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway

Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Mokslo ir kūrybos simpoziumas (2)

Antanas Juodvalkis

Parodos

Ketvirtąjį mokslo ir kūrybos simpoziumo metu buvo suruoštos Jaunimo Centre, Chicagoje kelios parodos.

Moteryų dailininkių sąjungos narės, vadovaujamos Zitos Sodeikienės, parodė savo kūrybą lietuvių mitologijos temomis. Paroda buvo atidaryta lapkričio 20 d. Čiurlionio Galerijoje ir vyko iki simpoziumo uždarymo, lapkričio 29 dienos. Dalyvavo 12 dailininkių (plačiau rašyta po atidarymo).

Mokslinių knygų paroda buvo vienoje I-mo aukšto klasėje. Čia buvo išdėstyta virš 500 mokslinių veikalų, išleistų 1950-1981 m. laikotarpyje, parašytų lietuvių autorių svetimomis ar lietuvių kalbomis ir išleistų už Lietuvos ribų. Šią parodą ruošė Pedagoginio lituanistikos instituto vardu Birutė Tamulynaitė.

Tame pačiame kambaryje buvo prisiglaudęs Jonas Augustinčius su savo gausiais numizmatikos rinkiniais.

Pasaulio ir Amerikos in-

žinierių ir architektų sąjungos (PLIAS-ALIAS) suruošė architektūrinių ir techninių darbų parodą apatinėje salėje. Parodos organizavimu rūpinosi ALIAS Chicago skyriaus pirm. arch. Br. Kovienė.

Tose pačiose patalpose buvo iškabintas gausus Lietuvos žemėlapių rinkinys.

Jaunimo Centro antrame aukšte buvo išdėstyti ir ant sienų sukabinti įvairūs gintaro dirbiniai. Nepaprastai didelis ir turtingas rinkinys. Parodą suorganizavo ir išdėstė Bostono lietuvių tautodailės instituto atstovė Saulė Šatienė.

Atskirai reikia paminėti Chicago miesto centre — GALERIJOJE (744 No. Wells St.) visą mėnesį (X. 27 — XI. 29) vykusią dailininko Viktoro Petravičiaus dailės darbų parodą. Parodoje buvo išstatyta 30 dailės darbų, daugiausiai grafikos. Nors ši paroda buvo atokiau nuo Jaunimo Centro, bet meno mėgėjai gausiai ją lankė ir gėrėjosi menininko Viktoro Petravičiaus darbais.

Jau keturiasdešimt antrą kartą sėdame prie Kūčių stalo ne laisvoje nepriklausomoje Lietuvoje bet pavergti ir išblaškyti po visus pasaulio kraštus. Sėdame skaudančiomis širdimis, nes mūsų tautos kančios kelias dar nesibaigė. Tačiau mus drąsina ir viltingai nuteikia mūsų sesių ir brolių nepailstanti kova pavergtoje tėvynėje, pasireiškianti pagrindžio spauda ir tyliu, atkakliu pasipriešinimu okupanto priespaudai.

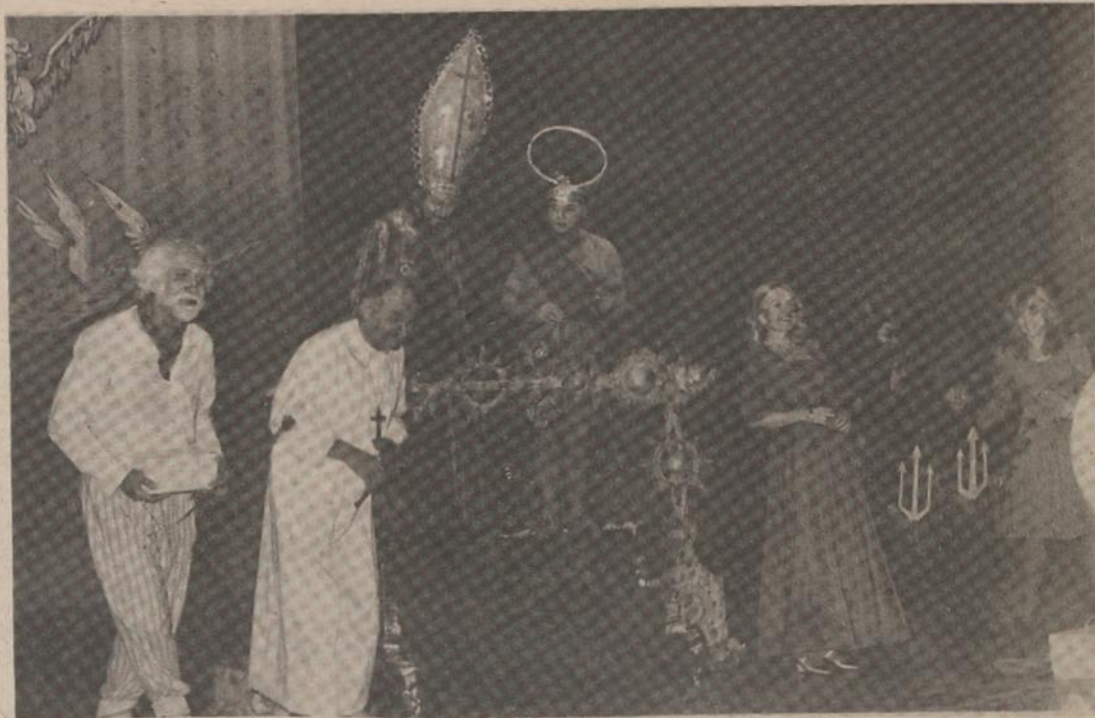
Džiaugiamės ir laisvojo pasaulio lietuvių gyvastingu. Sukaktuvinės Australijos Lietuvių Dienos, VII-tasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas, Vasario 16-sios gimnazijos 30 metų sukaktis, tradicinė Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitė, IV-tasis Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas Chicagoje — tai vis tie mūsų gyvenimo žiedai, įpinti į praėjusių metų vainiką. Pirmosios Lituanistikos Katedros laisvajame pasaulyje įsteigimas Chicagoje buvo iškiliausias šių metų užmojis, kurio svarba ir reikšmė dar labiau išryškės kelyje į ateitį. Visa tai teikia paskatinimo ir drąsos viltingai žiūrėti į 1982-uosius metus.

Gimusio Kūdikio džiaugsmas ir ramybė teranda kelią į kiekvieno lietuvių širdį. Naujųjų metų tėkmėje dar stipriau liudykime savo tautinę ištikimybę pavergtai Lietuvai.

PASaulio LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
VALDYBA

Visus lietuvių kultūros kūrėjus ir darbuotojus bičiuliškai sveikiname su Kalėdų šventėmis ir Naujaisiais Metais. Linkime jūsų gyvenime ir darbuose džiaugtis laimėjimais, taika ir viltimis.

JAV LB Kultūros Taryba

V. Krėvės Raganius, iš kairės: režis. ir aktorius — Jonas Kelečius, akt. Alg. Dikinis, R. Korzonas, A. Alekna, J. Jakštytė. Vėlniukai: A. Aleknaitė, V. Meilytė, J. Urbaitė, apšvietėja V. Aleknienė.

IV-jo mokslo ir kūrybos simpoziumo dalis organizacinio komiteto, iš kairės: vicepirm. St. Jakubauskas, pirm. J. Rimkevičius ir ižd. A. Šantaras.

Simpoziumo vadovas

Organizacinio komiteto rūpesčiu ir pastangomis buvo išleistas informacinis leidinys — Ketvirtasis mokslo ir kūrybos simpoziumas. Leidinys atspaus-tas dviem kalbom (lietuvių ir anglų), turi 456 puslapius ir susideda iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje, užimančioje 118 puslapių, randame informaciją apie rengėjus, komitetus, programą. Antroje dalyje telpa simpoziumo dalyvių biografinės, bibliografinės žinios ir paskaitų santraukos.

Šis leidinys buvo nepa-mainomas simpoziumo lankytojams vadovas ir informacinis šaltinis. Toks jis bus ir simpoziume negalėjusiems dalyvauti.

Besismulkinantieji suras vieną kitą netikslumą spaudos klaidą ar aptarimą. Iš viso, leidinys yra paruoštas gerai ir įdėta nepaprastai daug darbo. Iš organizacinio komiteto pirm. J. Rimkevičiaus įvadinio žodžio sužinome, kad šio leidinio išleidimu rūpinosi jis pats, talkinamas A. Dūdžilos, J. Masilionio, R. Vaičiaus ir R. Vito.

Leidinį spausdino M. Mor-kūno spaustuvė, Chicagoje, 1981 m. Viršelis dail. Petro Aleksos. Paruoštas po 5 dol. (nors kaina nepažymėta). Gaunamas pas spaudos platintojus.

Išvados

Ketvirtasis mokslo ir kū-

rybos simpoziumas praėjo pakilioje nuotaikoje, žmonių pakankamai gerai lankomas, o kai kuriuose renginiuose net perpildytas. Atvyko rekordinis skaičius 170 mokslininkų, asmeniškai dalyvavusių simpoziumo darbuose, o savo paskaitas atsiuntė daugiau 180 paskaitininkų. Tokį didelį mokslo žmonių skaičių surikiuoti ir surasti jiems vietą, nelengvas buvo darbas.

Jaunimo Centro prieangyje iškabinta didelė ir aiškiai darbotvarkė, labai palengvino lankytojams susigaudyti kuriuo metu, kokiame kambaryje, koks paskaitininkas ir kokią skaitytą. Tą gerą darbą puikiai atliko komiteto talkininkas Jonas Paštukas.

Ne visos paskaitos buvo vienodo lygio ir reikšmės. Paskaitininkai taip pat buvo ne vienodai gerai pasi-

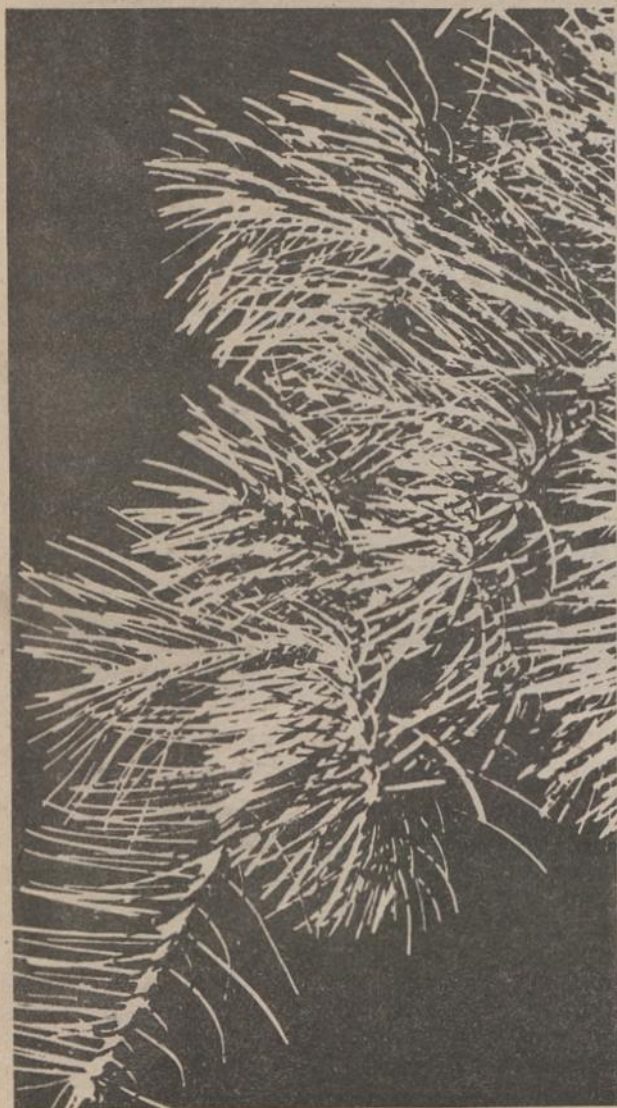
ruošę. Dalies jaunųjų paskaitininkų lietuvių kalba, ypač moksliniai terminai, gerokai šlubavo. Vieni ieškojo atitinkamo lietuvių kalboje pakaitalo, kiti nesi-stengdami naudojo anglišką. Jautėsi tuo reikalu nepakankamos pastangos. Didžioji dalis paskaitininkų buvo gerai pasiruošę ir pasiimtą pareigą pasigerėtina atliko.

Šiame simpoziume drąsiau ir ryškiau skambėjo pasisakymai už tautą, pripažįstant lietuvių atsiekimus. Tautos gyvastingumas, neatlaidus priešinimasis okupanto užmačioms, pagrindžio spauda, kūrybinės vertybės, rado gyvą pritarimą vykusiuose simpoziumuose.

Tokie mokslininkų sulėkimai yra ne tik atgaiva, bet kultūriniai atlydai, kaip išsireiškė J. Rimkevičius atidarydamas simpoziumą. Pilnai reikia sutikti su jo pasakymu, nes poros šimtų mokslininkų, kad ir trijų dienų pabendravimas tarpusavyje ir sąlytis su plačiąja lietuvių visuomene, yra naudingas visiems. Mokslinės programos vadovo dr. Prano Zundės teigimu, tokių lietuvių mokslininkų laisvajame pasaulyje yra apie 2,000. Tai, simpoziumuose dalyvauja vos dešimtoji dalis. Skaičius mažokas, o didesnis mokslininkų įsijungimas į lietuvių kultūrinę ir visuomeninę veiklą, galėtų dar labiau pajudinti gyvą lietuvių veiklą.

Po paskaitos radiologas prof. dr. Eugenijus Gedgaudas tarp Dirvos bendradarbio A. Juodvalkio (kairėje) ir mokslo draugo dr. K. Ambrozaičio.

Parizuošiu

Kiekvieną kartą, kai išsirengiu į kelionę su savo drožiniais ir skulptūromis mane apima nuolat pasikartojanti baimė ir grįžta tas įkyrus galvos skausmas, kuris mane beveik paraližuoja. Mano vaistai baigiasi. Grįžęs turėsiu ir vėl eiti pas savo bičiulį daktarą Andriejų... Aš mėgstu pas jį lankytis, nors jis man nieko negali padėti, tik retkarčiais apmalšinti skausmą. Dvi dešimtys metų skausmo... Baigiu priprasti žinodamas, kad jau su tuo skausmu gal teks ir mirti. Daktaras Andriejus man daugiau draugas, artimas bičiulis, mano minčių skaitytojas, negu gydytojas. Mudu dar stovykloje susidraugavome, kai jis buvo bebaigias mediciną Tubingeno universitete. O dabar, po dviejų dešimtų metų Amerikoje, besiversdamas medicinos gydytojo praktika, ir jis, kaip ir aš, sustyro savo gyvenimo vėžėse. Neturi jis nei žmonos, nors norinčių už jo tekėti būtų... Neturi jis prašmatnios rezidencijos nei jachtos. Jo gyvenimas yra užpildytas jo pacientų gyvenimais. Ne paslaptis, kad daktaras Andriejus ne visada išrašo sąskaitas, o kai kuriems savo pacijentams jis ir už vaistus užmoka. Mūsų šaliai jį vadina keistuoliu. Ar ne tiesa, kad tie, kurių elgesys mums nesuprantamas, yra klasifikuojami keistuoliais, "ne-normaliais" žmonėmis? Žinau, kad prie tokių keistuolių priskaito ir mane. Tiesa, kad dauguma grožisi mano drožiniais ir skulptūromis. Per parodas beveik viską išperka ir duoda užsakymus. Tiesa, kad spandoje beveik visada palankios ir malonios kritikos, kuriose nedinga ir tokių epitetų, kaip "genijalus originalumas" (sic?), "eremitiška dvasia", "skausmo ekstazė"...

Gyvendamas New Yorke, savo atviru būdu įkyrėjau mūsų tautiečiams, kurie nesuprato ar stačiai netikėjo mano amnezija, spėliodami priežastis, dėl kurių aš slepiąs savo tikrą pavardę, gimtąjį miestą ir kitus pabėgėliams charakteringus praeito gyvenimo faktus. Jaunystėje tiesa neturiu sau konkurentų, todėl jaunas žmogus negali suprasti, kodėl juo netikima. Šiandieną atiduočiau bent dešimtį savo gyvenimo metų (nežinau, kiek jų iš tikro yra — turėčiau būti arti penkto dešėtko), jei kas nuo mano atminties nuplėštų tą baisią uždangą ir leistų man pažvelgti į praeitį, kuri man nustoję egzistuoti 1945 metų pavasarį Drezdene... New Yorke su nieku neatsisveikinęs, niekam žodžio netares, tik iš Meno Mokyklos atsiėmęs dokumentus, su savo kuklia manta iškeliavau į miestą, kuriame jau buvo įsikūręs daktaras Andriejus.

Čia gyvenau jau aštuoniolika metų. Laikas eina lėtai. Mano kuklus butas, išnuomotas pas senutę lietuve našlę, panėsi į muziejų ar dirbtuves. Bet man čia gera. Mano svečiai kuklūs ir reti. Daktarus Andriejų visada turiu paruošęs jo mėgiamą seną ištrintą fotelį, apdengtą sena kariška antklode — suvenyras iš Vokietijos. Aš su ta antklode negaliu skirtis, nes tai buvo pirmas daiktas, kurį pamačiau, atmerkęs akis po bombardavimo, paguldytas eilėje sužeistų degančios Drezdeno ligoninės kieme. Toji antklodė keliavo su manimi per visas tremtinių stovyklas, plaukė per Atlantą ir dabar vėl čia su manimi. Ji man simbolizuoja mano gyvenimo pradžią, ji yra mano žmogiškosios tapatybės dalis.

Ar ne juokinga kalbėti apie gyvenimo pradžią, su laukus apibrendusio vyro amžiaus? Manau, kad tada man buvo apie dvidešimt penkis metus... Atgavęs sąmonę, pasijutau savotiškai tuščias — nepajėgiau galvoti, nes mano galvoje minčių nebuvo. Mintis privalo sietis su realybe. Manyje realybės nebuvo. Kišenėse nebuvo dokumentų ir niekas nežinojo, iš kur aš. Vo-

kiečių kalbą supratau, bet į aplinką reagavau lietuviškai. Tik mano sutrenkta galva, aprišta kraujo persunktais raikščiais, gėlė ir temdė regėjimą.

Šiandieną pirmadienis, paprastas eilinis pirmadienis, net kažkodėl staiga vėl mintimis grįžtu į savo gyvenimo mįslę, kuri turbūt niekada nenustos manęs slėgusi. Turiu ieškoti užsiėmimo, kuris iš manęs pareikalaus visiško susikaupimo ir pašalintų įkyrias mintis. Tačiau kai pradeda kankinti galvos skausmas, aš nepajėgus net ką daryti, nes mano sugėbėjimas koncentruotis išnyksta.

Imu į rankas Kristaus statulėlę. Jo dešinė ranka iškelta į dangų, o kairioji ištiesta. Man atrodo, kad toji ranka šaukia, vilioja mane. Jo akys seka mano kiekvieną judesį. Vešiu ją šeštadienį į Clevelandą — užsakymas, kurį buvau gavęs dar prieš šešetą mėnesių Toronte. Ant stalo jauna mergaitė, veidu palinkusi į fantastišką gėlę, savo visu kūnu liejasi į vieną ilgąsą šauksmą. Dežėse dešimtys šokančių, jaunų žmonių, sustingusių šokio žingsniuose, bet besiveržią iš juos pančiojančios materijos. Ir jie, kaip tos mano mintys, uždaryti materijos vergai. Lakuotuose bareljefuose įkalinau mūsų tautos Odiseją. Kiekvienoje parodoje išstatau savo "Emigrantus", bet visada ant jų padėdu užrašą "parduota". Buvo siūlomos stambios sumos, bet aš su "Emigrantais" negaliu skirtis. Tamsiame medyje ant laivo denio susiglaudusios figūros, palinkusios ir nuo vandenyno vėjo, ir nuo gyvenimo naštos, ir nuo nežinios, žiūri į tolimą, nepažįstamą krantą. Maži vaikai glaudžiasi prie motinų kojų. Vyrai, ranka pridengę akis, lyg bijodami nematomos saulės, slepia savo susijaudinimą. Jų tarpe matau ir patį save. Emigrantai ir žalia kariška antklodė — tai du mano gyvenimo simboliai, be kurių aš negaliu įsivaizduoti savo aplinkos. Viena mano statulėje guli pirmos premijos diplomas New Yorko parodoje. "Emigrantai" buvo aukštai įvertinti amerikiečių kritikų ir man buvo sunku atsigrįsti pirkėjų. Bet "Emigrantai" turi likti su manimi.

Atrodo, kad vaistai pradeda veikti ir mano galva darosi šviesesnė. Kaip būtų gera, kad fizinį skausmą nesektų dvasinė kančia, kad negrįžtų mintys, su kuriomis tiek metų kovojau. Norėčiau, kad nebekiltų savojo "aš" ilgesys.

Mano smilkiniuose jau daug sidabro, nors veide toks apgaulingas jaunatviškumas. Man mano veidas nieko nesako. Ar aš panašus į savo nežinomą tėvą? O gal mano melsva akių spalva yra tokia, kaip mano motinos? Gal aš turiu brolių ir seserų? Kur jie? Kas jie? Kas aš?

Erzliai suskamba telefonas. Nenorėčiau atsakyti, nes nemėgstu iškraipyto žmogaus balso, perėjusio per metalines vielas.

— Klausau, — atsakau pusbalsiu.

— Ar galima būtų kalbėti su ponu Jonuliu? — klausia malonus moteriškas balsas. Aš pusbalsiu atsakau:

— Jonulis kalba. — Išstariu savo įsigytą pavardę, vis dar prie jos per tiek metų nepripratęs. Man atrodo, kad aš kalbu už ką nors kitą, kas gyvena manyje, bet nėra aš.

— Čia kalba Mataitienė. Aš norėčiau su tamsta pasikalbėti vienu rimtu reikalu. Dėl paminklo... — čia jos balsas virpteli. Prisimenu ponį Mataitienę. Prieš keletą mėnesių automobilio katastrofoje žuvo jos vyras. Laidotuvės buvo didelės ir iškilmingos, nes Vytautas Mataitis buvo garsus visuomenininkas, organizacijų pirmininkas ir gerokai pasiturintis architektas. Ponia Mataitienė, apijaukę moteris, mano vaizduotėje išliko tik šviesia, liekna, beveidė dėmė. — Norėčiau su tamsta pasitarti dėl vyro paminklo projekto. Honoraras nesvarbu, bet aš turiu pageidavimų ir idėjų. Ar galėtume susitikti?

— Malonu, ponias... Aš... aš... sekantį savaitgalį ruošiuosi parodyti, tai esu užimtas, tačiau vėliau galėtume tartis, — sutikau pagalvojęs, kad vistiek paminklai ir kiti stambūs užsakymai yra mano pagrindinis pragyvenimo šaltinis, o parodos — tik dvasinis malonumas.

— Kaip gaila... Mano sūnus dabar yra atvažiavęs atostogų iš universiteto. Jis už keletos dienų turi grįžti. — Jos balse skambėjo nusivylimo gaidelė. Man jos balsas patinka, nors aš jos veido negaliu įsivaizduoti. — Mano sūnus Rimas būtinai nori susipažinti su pačiu projektu, o pavasarį būtų gera tą paminklą pašventinti. Laikas bėga, nenorėčiau laukti ilgiau, — įtikinėjo mane ponias Mataitienė. — Gal tik trumpam kurį nors vakarą? Ir jums reikalingas poilsis. Kiek žinau, esate vienas. Ar nesutiktumėte užsukti pas mus vakarienei? Praleistume valandėlę tryse ir gal bent principiniai susitartume. O detales aptarus vėliau, kai jums bus patogiu. — Jaučiu kad ponias Mataitienė visada pasiekia savo.

— Ar galėčiau jums, ponias, atsakbinti? Dar gan anksti ir iki vakarienės daug laiko. Šią akimirką nenorėčiau duoti atsakymo, — kalbu abejingai pajusdamas galvoje grįžtantį skausmą. Mano akys krinta ant mano statulėlių, bareljefų, skulptūrų, pasisklaidžiusių po erdvų kambarį. Man staiga viskas pasirodo negyva. Noriu gyvo žmogaus veido. Noriu gyvo judesio ir balso. Tad žinau, koks bus mano atsakymas už valandos. — Tikiu, kad galėsiu susitvarkyti ir pas jus atsilankyti, — pridedu bijodamas, kad mano neigiamas atsakymas paveiks į ponias Mataitienę nemaloniai ir ji į mane daugiau nebesikreips.

— Gerai. Aš lauksiu jūsų telefono. Užsirašykite manąjį. — Ponios Mataitienės balsas man automatiškai diktuoja telefono numerį. Telefono ragelis nusileidžia. Kambario tylą.

Kartais kai turiu susitikti su žmonėmis intymioje

LAIMĖ

NOVELĖ

aplinkoje, išgyvenu siaubo jausmus. Minioje aš jaučiuosi saugus, ir jaučiuosi gerai daktaro Andriejaus draugystėje. Tačiau tete-a-tete man pasitaiko būti labai retai. Nemoku vesti saloninės kalbos, juokauti, pasakoti niekus ar su dideliu dėmesiu klausytis pasakojimų apie oro atmainas ar politiką. Ir dabar, nors nutaręs eiti pas ponias Mataitienę, staiga jaučiuosi suvaržytas, bailus, savo viduje ištuštėjęs.

Nemėgstu sekti laikrodžio. Kartais, užsiėmęs skulptūra ar drožiniu, praleidžiu ištisą dieną, nežvilgtelėjęs į laikrodį, kol pagaliau naturalūs gyvenimo reikalavimai stabdo mano kūrybinį įkarštį. Sunkiai išsivaduoju iš savo ekstazės ir dar ilgą laiką, kad ir jausdamas sveiką alkį, nejaučiu maisto skonio. Kol mano pirštuose gyva jėga, kol iš po mano pirštų akmenų, medyje, marmure liejasi veidai, siluetai, tol aš jaučiu turįs savąjį "aš". Tada man nereikalinga praeitis, nereikalinga dabartis, nes aš be laiko gyvenau savo skulptūrose. Kai grįžtu į kasdieninio gyvenimo vagą, prarandu tą laimingą nežinojimą ir nesirūpinimą prarasta praeitimi.

Kai atvykau čia prieš aštuoniolika metų, vengiau intymaus asmeninio kontakto su žmonėmis. Išskyrus daktarą Andriejų, mano istorijos niekas nežinojo, ir aš niekam nepasakojau apie savo amneziją. Būtinam reikalui esant, mažomis nuotropomis užsimindavau apie savo gyvenimą stovykloje Vokietijoje, vėliau apie studijas New Yorke. Neturint artimų pažinčių ir vengiant draugysčių, to pilnai užteko. Žinau, kad visuomenėje apie mane kalbama kaip apie tą "originalų menininką-senbernį"...

Ar aš nesiilgiu moters?

Ir dar kaip...

Tik suartėjimas su moterimi, svetima, patrauklia, gal ir mylima, reikalauja mano dvasios apsinuoginti. Kas mylės mane bevirdi? Kas norės turėti vaikų, kuriems niekas negalės papasakoti apie tėvus ir gimtąjį miestą ar kaimą?

Dažnai naktimis negalėdamas užmigti, fantazuojau, glamonėdamas beveidę moterį, mylėdamas jos nematomą veidą. Vėliau, atsikėlęs rytais, bandau atkurti moterį, kurios ieškočiau, kurią mylėčiau. Gal todėl mano visos moterys neturi veidų, tik savo kūno linijomis išreiškia tai ilgesį, tai aistrą, tai liūdesį...

Dėstau savo skulptūras iš vienos vietos į kitą ir darau si nekantrus. Tiesa, kad iki šeštadienio ryto dar eibės laiko, ir aš puikiai viską susipakuosiu. Patyrimo nestoka. Tik dabar turiu kaip nors laimėti laiką, kad nepaskambinčiau ponias Mataitienę per anksti ir tuo neduočiau jai suprasti, kad aš darau si nekantrus ar turiu daugiau laiko, negu sakęs.

Žvilgtelėję į laikrodį. Nuo pokalbio praėjo beveik pusantros valandos. Ant stalo kampo dailiai surikiuoti rūpintojėliai ir angelai vengia žiūrėti į mane, savo kūrėją. Nerangiai prisitartinu prie telefono ir suku ponios Mataitienės numerį. Telefonas skamba ilgai. Atrodo, kad niekas neatsakys. Buvau jau bededęs ragelį atgal, kai jau pažįstamas balsas atsiliepė:

— Klausau.

— Ponia Mataitienė? Jonulis kalba.

— Jau maniau, kad neskambinsit, — priekaištingai atsakė ponias. — Laukiau ir buvau beveik nusivylusi. Tačiau manimi taip lengvai nebūtumėte nusi-kratę. Mano siūlymas rimtas.

— Suprantu, ponias. Aš į tamtos siūlymą reaguojau taip pat rimtai. Atleiskit, kad pavėlavau, bet, kaip jau sakiau, esu gerokai užimtas, tai ir nepastebėjau, kaip prabėgo laikas. — bandau teisintis melu, ir stebiuosi, kad taip nesunku meluoti.

— Galime jūsų laukti? Bus patogiu apie pusę septynių?

— Būsiu laiku. Pasirūdu būti punctualus, — atsakau, bandydamas savo balsui duoti abejingą, bet orų atspalvį.

— Su jumis menininkais ne visada lengva, — nusijuokė ponias Mataitienė. — Tačiau tikiu, kad jūsų ši vakarą sulauksime. Rimas labai nori su jumis susipažinti. Būsime tryse.

II

Kaip keista, kad tas trumpas telefoninis pasikalbėjimas mane išmetė iš vėžių ir sugriovė mano suplanuotą vienumą. Prie užsakymų aš praręs. Praręs esu ir prie finansinių pasitarimų, honoraro nustatymo, projektų išdiskutavimų. Tačiau visa tai paprastai vyko su visuomenininkais, prekybininkais, dvasiškiais, net ir su moterimis. Bet niekada užsakymas neturėjo tos intymios nuotaikos niuansų, kuriuos pradėdau jausti šį vakarą.

Iš kitos pusės, turiu bent mintyse planuoti savo parodą Clevelande, kur lankysiuos pirmą kartą.

Pagalčiau laikas rengtis. Nemėgstu kreipti daug dėmesio į aprangą, nes retai teišėnu į privačius namus. Pas daktarą Andriejų nesvarbu, kaip apsirengti. Parodoje naudojuosi menininkams pripažįstama laisve. Bet šį vakarą? Baltas megztinis be kaklaraiščio? Tamsūs baltiniai su šviesiu kaklaraiščiu? Norėčiau traukti burtus, kad nereikėtų sukti galvos.

Apsiskutu. Veidrodis man aiškiai rodo, kad laikas kirpti plaukus, kurie siekia beveik apykaklės. Tiek to.

NELAIMĖJE

Aurelija Balašaitienė

dabar jau per vėlu. Bus gerai kaip yra. Ne į grožio konkursą einu.

Tamsi eilutė, tamsūs baltiniai, šviesus kaklaraštis. Taip rengiuosi, kai einu į pasitarimus su stambesniais užsakytojais, meno mecenatais.

Pagaliau važiuoju greitkelio į kitą miesto galą. Dailus priemiestis. Visi namai paskendę dideliuose soduose, toli nuo kelio, daugumoje aptverti aukštomis tvoromis ar gyvatvorėmis. Namų numeriai sunkiai išskaitomi, nes darosi tamsu. Pagaliau prisiartinu prie ponios Mataitienės sodybos. Ant kalvelės originalus namas, beveik ištisomis stiklinėmis sienomis, kurių dalis uždengtos šviesiomis užuolaidomis. Privažiavimas abipus apšviestas mažomis, bet ryškiomis švieselėmis. Dvelkia prabanga ir skoniu. Pastebiu dailiai apkarpytus krūmus, ilgas rožių virtines, dekoratyvinius augalus. Pagaliau sustabdau mašiną ties priekinėmis durimis. Tarpdury pasirodo jaunas, dailiai nuaugęs vyras, be švarko, su studentišku megztiniu, atraitytomis rankovėmis ir tradiciniais "džynsais". Pagalvoju, kad esu per formaliai apsirengęs.

— Gerą vakarą, — prabyla jaunuolis, prisiartindamas prie manęs. Matau, kad jo esama dar labai jauno vos per aštuonioliką metų persiritusio.

— Gerą vakarą. Turbūt Rimas? — klausiu, spausdamas jo ranką.

— Ponas Jonulis? Taip, aš Rimas Mataitis. Mamytė laukia, o aš jau labai alkanas... — nusijuokė malonusis jaunuolis. Pro plačias duris įžengėme į priemenę, kurioje stovėjo šakota, sukama rūbinė. Pasi-kabinau skrybėlę ir keliais laipteliais nusileidau žemyn, sekdamas jaunąjį šeiminką. Erdviame salone spragsėjo židiny, teikdamas kambariui malonų jaukumą, nors dar nebuvo šalta. Ant tamsiai mėlynos sofos sėdėjo ponis Mataitienė, apsirengusi kuklia rausva suknele. Jos šviesūs, lygiai suukuoti plaukai teikė jos baltam veidui beveik klasišką išvaizdą. Ponia Mataitienė pakilo ir man ištiesė ranką, kurią aš, pagal visas mandagumo taisykles, pabučiavau.

— Jūs punktualus, — nusišypsojo ji. — Ar visi menininkai tokie? Tai reta dorybė. Džiaugiuosi, kad neveluote, nes Rimas jau labai alkanas ir pietūs gatavi. — Nedelsdama, šeiminkė dingo angioje, pro kurią matėsi moderniai įrengta erdvi virtuvė. Iš jos sklido viliojantys kvapai. Seniai esu valgęs privačiuose namuose. Malonus alkio jausmas kuteno gomurį. Nepastebimai dairausi po namą. Skoninga, bet kuklu. Ant židinio pastebiu savo "Birutę". Ji buvo parduota prieš trejetą metų vienoje parodoje. Tai buvo vienas iš mano geresnių ir brangesnių "populiariųjų" skulptūrų. Jos buvimas čia mane priartino prie šio namo atmosferos, lyg jame būtų gyvenusi manojo "aš" mažytė dalis.

Valgomajame nedidelis stalas, padengtas sniego baltumo staltiese. Neabejoju, kad išrikiuoti stiklai yra tikro kristalo. Sidabrinė žvakidė stalo centre, o šalia jos trys arbatinės rozės. Nesu praręs į tokią ištaigingą aplinką, bet man gera ir jauku. Akis gėrėsi kiekviena estetiška smulkmena, net ir sidabro šakučių linijų paprastumu.

— Prašau sėskit priešais mane, — kvietė ponis Mataitienė, ant stalo dėdama sidabrinį dangėlių uždengtą padėklą. — Rimut, prašau pilstyti vyną. Kokio jums? Mėgstate rausvą ar baltą? Rimuk, duok svečiui pasirinkti, — tvarkė reikalus ponis. Rimas, su eksperto išraiška veide, mosteliu. Prisiartinu prie suguldytų butelių lentynos. Norėčiau pasakyti, kad gaila atidaryti viso butelio vienam svečiui, bet susilaikau, nenerėdamas pasirodyti primityviu. Vyną aš pažįstu. Tai vienas iš nedaugelio mano gyvenimo malonumų, kuriuos sau leidžiu. Pastebiu, kad esama aukštos kokybės vynų. Rimas žiūri į mane klausiamai. Aš rankos mostu parodau į 1972 metų Beaujolais.

— Jūsų skonis panašus į mano, — pastebi ponis Mataitienė, Rimas mikiškai atidaro butelį, prieš tai jį atsargiai suvyniojęs į baltą staltiesėlę.

— Nesistebėkit, kad mano Rimukas toks ekspertas. Bijau, kad, būdamas toli nuo namų, nesimokytų iš kitų "uždrausto vaisiaus". Namuose aš jam leidžiu prie pietų išgerti gero vyno ir išlavinti jo skonį. Drausti nėra prasmės. Aš juo pasitikiu. Rimas dabar mano gyvenimo ramstis, — liūdnai šyptelėjo ponis Mataitienė. Iš arti ji man pasirodė daug malonesnė, negu per telefoną.

Valgomė pietus tylėdami. Patiekalai skanūs, kvapūs, lydimi puikaus vyno. Rimas laikosi, kaip subrendęs, suaugęs žmogus. Jo veidas man kažką primena. Stebiu jo profilį ir stebiuosi, kad jis man atrodo matytas.

Pagaliau pietūs baigti.

— Kyiečiu kavai ir likieriui į salioną prie židinio, — kvietė šeiminkė. Rimas nežymiai nurinko nuo stalo indus ir nunešė į virtuvę. Ponia Mataitienė užgesino žvakes. Lauke jau buvo visiškai tamsu. Name maloni prieblanda, nes blykčiojantis židiny yra vienintelis šviesos šaltinis.

Rimas ant padėklo atnešė kavą su pyragaičiais, o ponis Mataitienė ant šalutinio staliuko pastatė grafiną su likeriu. Jaučiu, kaip mano gyslomis sruvena ramybė ir stebiuosi savo nusiteikimu. Juk tai tas vakaras, kuriam aš taip nervingai ir su nenoru ruošiausi.

— Tai gal eisime prie reikalo? — baigusi puoduką kavos, prabyla ponis Mataitienė. Rimas atžings-

niuoja, nešinas popierio lakštais ir pieštukais, o šeiminkė uždega šviesas. Man darosi gaila jaukios prieblandos. Buva pamiršęs savo buvimo priežastį.

— Ar aš galiu jums parodyti savo kuklų projektą? — nedrąsiai paklausia Rimas, tiesdamas į mane popierio lakštą. Aš jį paimu ir atidžiai studijuoju. Tai nuostabus plasnojancio angelo škiecas, kurį galėjo padaryti tik talentinga ranka. Ant piedestalo, kuris yra sustingusių debesų formos, kyla plačiasparnis angelas, vienoje rankoje laikantis atverstą knygą, kitoje kalaviją, kurio rankena yra Gedimino stulpų pavidalo. Debesų papėdėje įrašas "Tėvynės meilė amžina — ir žemėje ir danguje". Jaučiu Rimo akis įsmeigtas į mane ir man darosi graudu, tik nesuprantu, kodėl.

— Puikus, — atsakau taip banaliai, kad gailiuosi savo istarto žodžio. — Ar galiu paklausti, ką studijuoj?

— Architektūrą. Kaip mano tėvelis, — atsako Rimas, nuleisdamas akis. Jaučiu, kaip jis pasigenda tėvo. — Mano senelis buvo menininkas, garsus menininkas-skulptorius, — su pasididžiavimu tęsia toliau Rimas. Dabar suprantu, iš kur Rimo talentas. — Kaip matote, ar galėtumėte mano idėją panaudoti? — klausia jaunuolis. — Mamytei mano projektas patinka. Savaiame suprantama, kad jis labai netobulas, bet su jūsų ranka galėtų būti vienas iš gražiausių paminklų mūsų kapinėse.

— Esu daugiau, negu nustebęs, — kreipiuosi į iki šiol tylėjusią ponį Mataitienę. — Rimas turi neabejotiną talentą. Esu tikras, kad iš jo bus originalus ir talentingas architektas. O kas liečia jo projektą, tai su jūsų leidimu, aš jį mielai išdirbsiu. Ar numatėte, kokią medžiagą norėtumėte naudoti? Nuo to priklausys ir pati paminklo kaina. — Man darosi nemalonu kalbėti apie honorarą, nes jaučiuosi kaip savo šeimoje. Aš tyliu, laukdamas atsakymo.

— Mano vyras turėjo stambų draudimą, pone Jonuli. Honoraro dydis nesvarbu. Pageidauju balto marmuro... su vieta dar keliems asmenims. Kapų sklypas yra didelis, ir paminklas turėtų apimti bent tris kapus. Jei galėtumėte pasinaudoti Rimo idėja, mums būtų labai malonu. Bet jei turite kitokių projektų, mudu mielai juos persvarstysime ir pasirinksime. Tačiau mudviejų pageidavimas yra, kad tik tamsta vienas tą paminklą pastatytumėte.

— Aš nematau reikalo daryti kitokių projektus, jei jums Rimo projektas priimtinas. Aš jį tik profesionaliai išbaigsiu, paruošiu jūsų galutiniam aprobavimui. Džiaugiuosi, ponis, kad man suteikėte garbę pagerbti savo vyro atmintį mano darbu.

Tylime visi. Momentas ir graudus ir savotiškai iškilmingas, mus visus tris paslaptinai rišantis. Stebiu Rimo profilį ir krūpteliu — jis man toks pažįstamas, jis kartojasi mano skulptūrose. Kodėl?

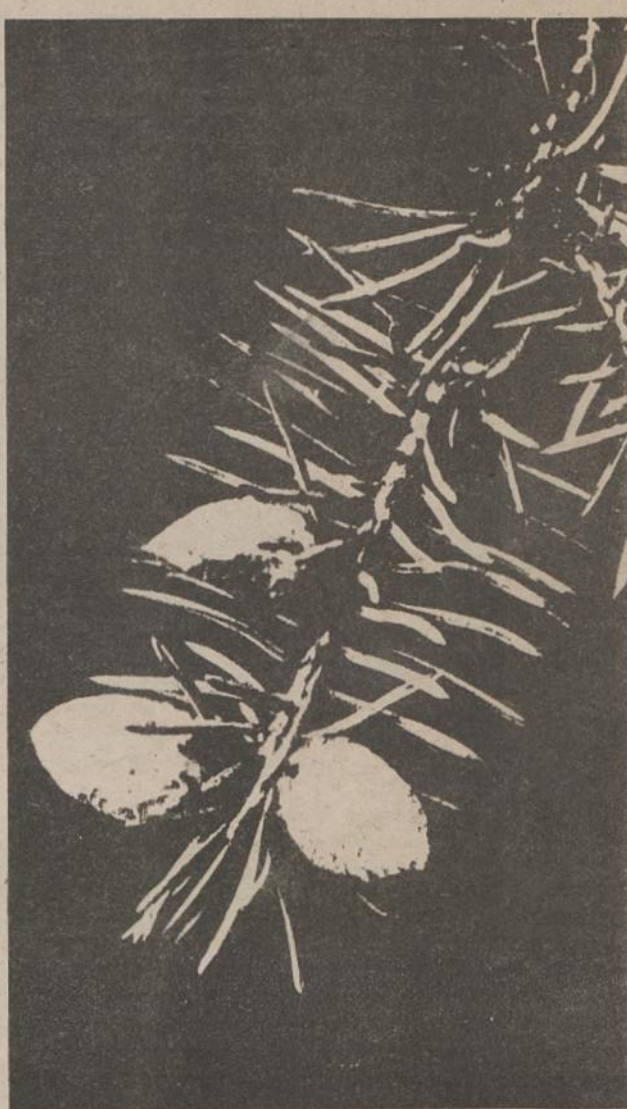
Ateina laikas važiuoti į namus. Nenoriai atsiveikinu, akimis permesdamas skoningą namo vidų. Mano žvilgsnis stabteli ties ponios Mataitienės veidu. Ji tinka čia, kaip tinka mano "Birutė". Ji suaugusi su ta paprasta, nors prabangiška aplinka. Jos akys, kaip du gilūs ežerai, žvelgia giliai. Bučiuoju jos ranką šį kartą ne dėl to, kad taip turėčiau elgtis pagal etiketą, bet iš tikros pagarbos. Rimukas išlydi mane iki automobilio.

— Buvo labai malonu jus pažinti, — nuoširdžiai sako jis. — Kai sekantį kartą grįšiu atostogų, labai norėčiau jums parodyti savo darbus ir padiskutuoti studijas. Prikalbinsiu mamytę, kad jus pakviestų ir vėl pietum, — baigia Rimas šelmiškai. Manyje kyla nepažįstami tėviški jausmai. Iki šiol nesidomėjau jaunais žmonėmis. Jie man atrodė tik būtina visuomenės dalis, kuri su laiku subręs ir eis vyresniųjų pėdomis. Jaunimas man atrodė tik kaip gražus augalas, dar neturįs vaisių, dekoratyvus, kartais erzlus ir nemalonus.

Kai grįžau į savo kuklį buveinę, man atrodė, kad staiga mano vienvietė praturtėjo nauja dviejų žmonių pažintimi. Iš jų į mane dvelkė paslaptiną, iki šiol žmogiškuose kontaktuose nepažinta šiluma. Sekančią dieną ponis Mataitienė telefonu paskambino, norėdama pasiteirauti, kaip greitai aš būsiu paruošęs galutinį projektą. Paaiškinęs, kad iki Kalėdų esu gerokai įsipareigojęs, pažadėjau tuoj po Naujų Metų visą savo laiką pašvęsti jos užsakymui. Paminklas būtų pašventintas pirmajam sniegui nutirpus. "Gal balandžio mėnesyje", pasiūlė ji. "Tai sutaptų su mano vyro mirties metinėmis". Pokalbį baigėme jos nuoširdžiu kvietimu Kūčioms.

III

Clevelande mano paroda praėjo su dideliu pasisekimu. Grįžau gerokai išsisesmęs, tačiau patenkintas. Pailsėjęs pradėjau analizuoti ponios Mataitienės užsakymą ir Rimo padaryto projekto škiecas. Man plasnojancio angelo idėja staiga pasirodė absurdiška. Norėčiau kokios nors simbolinės figūros, kuri nebūtų konkretizuota angelo sparnais. Pradėjau beveik karštingai keisti, kurti, svajoti, kol pagaliau pasijutau esąs visiškai įsitraukęs į to paminklo projektą, lyg daugiau niekas neegzistuotų. Pradėjau vartyti mūsų liaudies meno knygas, studijuoti kitų menininkų idėjas, lankyti vietines kapines. Žodžiu, Mataitienės paminklo projektas užvaldė mane iki to taško, kad aš nieku daugiau nesidomėjau. Nejučiomis pabalo aplinka, padengta sniego sluoksniu. Gatvėse, parduotuvėse, per televiziją ir radiją pradėjo skliti nuolatos pasikartojanti, iki įkyrumo nusibostanti Kalėdinė muzika, visiškai nustojęs savo giliosios krikščioniškos simbolikos, tapusi komercinių reklamų iliustracija. Žinau, kad kadaise, prieš daugelį metų, aname tolimame užjūrio krašte, kuriame gimiau, gyvenau ir bendrauju, gaudė Kalėdų varpai, spindėjo papuoštos eglutės, žvangėjo rogių

skambalai. Bent taip aš įsivaizduoju, kartais pažvelgdamas į mano kambario sienoje kabantį Lietuvos žemėlapi. Apie Kalėdas mane visada apima sunkiai numalšinamas ilgesys. Norėčiau pirštu galėti paliesti kokį nors tašką tame žemėlapyje ir pasakyti "tai buvo mano tėviškė". Bet anapus to lemtingo pavasario Dancige mano jaunystė išliko neįrašyta lenta.

Prisimenu, kad prieš kurį laiką ponis Mataitienė mane kvietė kūčių vakarui. Iki šiol vengęs socialinio asmeniškio kontakto, šį kartą norėjau, kad kvietimas būtų pakartotas, nes tas pasikalbėjimas įvyko taip seniai... Ir Rimuko mielą veidą nuolat prisimenu. Tiesa, kad jo veidas kartojasi mano skulptūrose, kaip kažkoks mistiškas gyvenimo paslapčių ženklas.

Daktaras Andriejus man skambino telefonu nustebęs, kad aš jau net keletą savaičių jo neaplinkiau.

— Tai ką gi darysime Kūčioms, Stepai? — klausė jis manęs. — Gal ir vėl eikime į bendras Kūčias lietuvių salėje. Vis šioks toks mūsų tradicijų tęsinys, nors buvimas šeimos narių tarpe yra nepakeičiamas. — Jo balse išgirstu retai tepastebimą sentimentų gaidą.

— Negaliu apsispręsti — nenoriai atsakau. — Juk dar beveik dvi savaitės iki švenčių.

— Nejaugi jau turi kokį nors planą? — paklausė mano senasis bičiulis su nuostaba balso.

— Dar ne, — prasitariau netikėtai ir daugiau nieko nesakau. Jaučiu, kaip tarp mudviejų atsiranda nematoma, bet jaučiama spraga. Ir negaliu su jos atsiradimu kovoti. Širdies gilumoje jaučiuosi nusikalstąs, vylinga viltimi gyvenąs.

Dar trumpai šnektelėję apie nereikšmingus dalykus, pakabinome telefonus. Mano kambario tylą pasidarys slegianti. Nenorėjau sau pačiam prisipažinti, kad laukiau ponios Mataitienės telefono. Deja, jis neskambėjo nei tą vakarą, nei dar daugelį kitų vakarų. Daktaras Andriejus pagaliau pats vieną šeštadienio vakarą padarė man vieną savo retų vizitų. Praleidome laiką prie gero vyno taurės kalbėdami, kaip kadaise. Žinodamas mano ilgą metės ir nuolat besikartojančios dvasinės depresijos priežastis, jis man ir šį kartą atnešė glėbį naujausios medicinos mokslo literatūros apie amneziją. Aš kartais pamirštu tą žodį, bandydamas gyventi tik nuo tos dienos Dancige, kai supratau, kad nieko neatsimenu. Daktaras Andriejus savo gerais norais ir senos draugystės bandymais man padėti — tik dar pagilino mano depresiją. Mano galvo skausmai kartojosi vis dažniau ir dažniau. Nors daktaro Andriejaus patarimas leidau daryti įvairius tyrimus tačiau jokio auglio ar tumorio mano galvoje nerasta. Bet ir vėl mano bičiulis siūlė man gulti klinikon naujiems tyrimams.

— Nenoriu, Neeisiu, — atsakiau griežčiau, negu būčiau norėjęs. — Nieko nerado ir nieko nerasta. Tik atimkit nuo manęs tą prakeiktą skausmą, — sušukau, trenkdamas stiklą į stalą, kad net vienas mano rūpintoji virptelėjo, stovėdamas palenkta galva pačiame stalo krašte.

Išsiskyrėme tą vakarą nedraugiškai, su šaltu rankos paspaudimu, be jokio susitarimo ar planų besitarinčioms šventėms. Tą naktį miegojau giliu, varginančiu miegu, apsisvaiginęs dviguba doze vaistų.

IV

Jau gruodžio 23 diena. Ryt Kūčios. Už lango storas sniego sluoksnis, vienas lango pakraštys apšalęs fantastiškais žiedais. Mano bute didžiulė netvarka, o ir aš pats nenoriu nei skustis, nei praustis, nei ruošti dienos bėgiui. Išsiverdu kavos ir ją nenoromis girkš-

noju, gyvendamas kažkokiamė nēmaloniamē laukime. Tuščias mano butas. Tuščios mano mintys, nes jose stokoja prisiminimų. Tuščias mano gyvenimas. Tik viena malonu, kad šį rytą neskauda galvos. Galėčiau ir vėl prisėsti prie ponios Mataitienės užsakymo. Plasnjančio angelo idėja man vėl pasirodo ne tokia jau banali. Pagaliau tai tik užsakymas, kurio idėja yra gimusi velionies šeimoje. Bereikia tą užsakymą realizuoti, išdirbti ir užbaigti. Negalima veltis į sentimentus vien dėl to, kad užsakytojai tokie malonūs ir kad vieno vakaro asmenišką kontaktą blykstelėjo kaip tamsiame nakties danguje skriejantis meteoras.

Tokių minčių vedinas atgavau savo energiją. Paėjęs vėlyvus pusryčius, pradėjau daryti škius, ieškoti proporcijos, matuoti, planuoti. Nepajutau, kaip pradėjo temti. Staiga suskambėjo telefonas.

— Gerą vakarą, pone Jonuli. Mataitienė, — skamba pažįstamas balsas. — Noriu tik pasitikrinti, ar jūs mūsų kvietimą Kūčioms prisimenate? Būtų gaila, jei pasidarėte kokių kitų planų. Mudu su Rimuku pirmas Kūčias praleisime vieni, jei jūsų nebus. — Ji kalbėjo greitai, beveik nervingai, lyg nenorėdama man duoti progos jos pertraukti. Taip keistai nušvito mano darbo patalpa. Norėčiau jos balso klausytis ir nieko nėsakyti. — Rimas stovi čia pat ir kvietimą kartoja...

— Ačiū poniai. Nepamiršau, tik nebuvau tikras, kad tas kvietimas dar galioja, nes vistiek prabėgo daug laiko nuo mūsų paskutinio pasimatymo, — atsakiau automatiškai.

— Laukiame jūsų apie šešias ryt vakare, — trumpai atsakė ji. Man atrodo, kad ji bandė nusišėpti savo džiaugsmą, kuris skambėjo kaip mano paties džiaugsmo aidas. O gal tai buvo tik vienumos baimė?

Mečiau visus įrankius ir pradėjau rūpintis savo apranga. Bet svarbiausia: kokią dovaną padaryti tiems jaukiems namams? Blaškiausi, kaip iš lizdo išmestas paukštis, tai džiaugsmo sparnais skriedamas, tai kažkokio menkystės komplekso persekiojamas. Pagaliau apsistojau ties "Emigrantais". Taip, jie buvo mano brangiausias kūrinys, neparduodamas, nedovanojamas. Tačiau šiandieną matau tą didį beprasniškumą tame, kad jie yra tapę mane siauro mažičio pasaulio centru, nenešdami džiaugsmo kitiems. Ar ne tame yra didysis meno uždavinys? Padaręs sprendimą, pirmą kartą gyvenime susirūpinau savo išvaizda iš esmės. Nuskubėjau į perpildytas krautuves, ieškodamas naujų drabužių, lankydamas kirpyklą, pirkdamas tokius juokingus dalykus, kaip kalėdinį vyniojamą popierių ir spalvotus kaspinus. Naktis ir sekanti diena tęsėsi amžinybė.

V

Pagaliau laikrodžio įsakymu galiu ruoštis į svečius. Atsargiai automobilio užpakalinėje sėdynėje padėjęs savo į marga popierių suvyniotus "emigrantus", užsitempęs naujas pirštines, pasitaisęs savo naujo palto apikaklę, pradėjau vairuoti triukšmingomis miesto gatvėmis, paskendusiomis kalėdinių blizgučių mirgėjime. Po ratais čėžėjo druska ir purvas, o juodame danguje suspinkėjo pirmos žvaigždės. Mano širdis plakė neramiai ir savotiškas džiaugsmas spazmas draskė gerkle. Bandžiau pasirošti gražiams žodžiams ir linkėjimams, bet viskas atrodė banalu, prasta... Nejaugi aš pradėdau įsimylėti į naują našlę? Nejaugi aš joje matau savo išsvajotą moterį? Bet man atrodo, kad mano jausmai eina giliau, man pačiam sunkiai suprantami. Aš netrokštu jos glamonėti, kaip mylimos moters. Aš ilgiuose jos seseriškos šilimos, jos rankos paspaudimo, neviliojamas jos rausvų lūpų nei dailių kūno linijų.

Tokių maišytų jausmų kankinamas pagaliau atsirandu prie Mataičių sodybos. Jau iš tolo matau saliono lange stovinčią milžinišką eglę, apšviestą melsvomis švieselėmis. Ties priekinėmis durimis plonas sniego sluoksnis nerodo jokių pėdų. Reiškia, kad jokių kitų svečių nėra. Dar man neišlipus iš automobilio tarpdury pasirodo Rimas. Pamatęs, kad nešu didoką ryšį, jis pribėgo prie manęs.

— Pone Jonuli! Kas su dovanomis? Mes ir taip visko turime. Bet mamytėi ir man tvarbus tik jūs pats, — protestavo mandagus jaunuolis. Aš norėjau tą žvalų, linksmą jaunikaitį prispaušti prie širdies, kaip savo sūnų... Kaip sūnų, kurio neturėjau ir jau turbūt niekada neturėsiu. Ponia Mataitienė, apsirengusi ilga rausvo aksomo vakarine suknele, manęs laukė šalia durų. Pabučiavęs jos ranką, spontaniškai pabučiavau jos skruostą. Ji man atsakė tuo pačiu. Pasijutau kaip grįžęs į namus. Jei iš pradžių ji bandė protestuoti pamatiusi suvyniotą dovaną, tai ją atvyniojus, ji sustingo iš nustebimo.

— Bet tai juk jūsų legendariniai "Emigrantai", kurių niekas įsigyti negali!... Ne, tai turbūt kopija, gera kopija, — atsipeikėjusi ji atsigrėžė į mane.

— Ne, poniai, tai ne kopija, o vienintelis originalas. Aš nežinau geresnės vietos savo "Emigrantams", kaip jūsų namai, — atsakiau impulsyviai, neįsiskodamas imantrių žodžių, tik slėpdamas savo besiveržiančią emociją. Norėčiau jai daug ką pasakyti, išsilioti gaivalinga žodžių versme, kaip kad niekada niekam nesu kalbėjęs. Pagaliau mano "Emigrantai" gyvi, įprasminai, gyvena tarp žmonių jų džiaugsmui ir malonumui! Ilgai laukiau, kad galėčiau su jais išsiskirti, bet dabar nesigailiu tai padaręs. "Emigrantai" pagaliau rado namus.

— Mūsų dovana jums tokia menkystė, kad beveik negalima jums rodyti, — ranka mostelėjo poniai Mataitienė į nuostabaus grožio kristalinį grafina ir taures. "Iš Venecijos", nedrasiai pridėjo malonioji šeimininkė.

— Ir aš jums turiu savo darbą, — man padavė dailiai suvyniotą knygos formato ryšulėlį Rimas. — Tai mano geriausios kūrybos ir projektų rinkinys.

Kažkur iš nematomų mikrofonų sklinda Griego "Pavasaris", o baltai dengto Kūčių stalo centre, šalia tamsiai žalių žvakių, guli sidabrinis padėklas su tradiciniais plotkeliais.

Kaip nuostabiame sapne aš automatiškai įsilieju į Kūčių vakaro idiliją, kokios dar niekada nebuvau išgyvenęs. Vėliau, tyliai geriant kilnaus vyno taures, prie eglutės šviesų sekame krintančias snaiges ir tylime. Aš stebiu mano šeiminių veidus ir negaliu atsistebėti, kad man jie atrodo seniai pažįstami. Tai greičiausia gero vyno ir autosugestijos padarinys.

Staiga pradėdau jausti seniai pamirštą galvos skausmą. Neturiu su savimi vaistų. Mane ima baimė. Dingo visas jaukumas ir aš gailiuosi nesąs savo kuklaus buto saugioje vienatvėje ar daktaro Andriejaus draugystėje. Aukštos eglutės švieselės pradeda nemaloniai blykčioti o ponios Mataitienės veidas tampa plačia, blyškia dėme. Virpančią ranką atsargiai statau nebaigtą vyno taure ant stalelio ir nerangiai pasikeliu.

— Atleiskit. Man jau laikas namo. — Nerandu pasiteisinimo ir negaliu pasakyti tiesos. Kam įdomi many gyvenimo mįslė ar mano vienišų dienų našta? Tik ne jiems, šitų prabangiškų namų gyventojams, išgyvenantiems neseniai patirtą artimo žmogaus netekimo liūdesį.

— Taip staiga? Juk dar anksti! — šūktelėjo poniai Mataitienė. — Dar tik po aštuonių. Aš net tikėjau, kad drauge visi nuvažiuosime į Bernelių Mišias? Jos balse aiškų nusivylimą, bet jis manęs dabar jau nebeliečia. Norėčiau delnais suspausti savo skaudančią galvą ir būti toli nuo čia.

— Jūs negerai atrodote, — susirūpinęs pribėgo Rimas. — Gal sergate?

— Ne, ačiū už rūpestį. Tik aš papratęs prie savo rutinos. Atleiskit. — Mano balsas skamba nemaloniai, bet aš jo suvaldyti negaliu. O veriantis skausmas mane akina. Eglutės švieselės mane erzina.

Pagaliau atsisveikinęs išeinu. Lange palieku stovinčią poniją Mataitienę, o Rimas mane palydi iki automobilio. Užvedu motorą ir nusileidžiu žemyn į tuščią, plonų sniego sluoksniu padengtą užmiestinį kelią. Vairuoju lėtai; mano skaitliukas rodo vos 15 mylių greitį. Skausmas temdo regėjimą, o namai ir vaistai toli... Iš už posūkio į mane artėja stipri šviesa. Prisidengiu viena ranka akis. Kažkur subraška metalas, akyse pasipila žiežirbos, tik skausmo nebejauciu...

* * *

Atmerkiu akis. Ties manim pasilenkęs pažįstamas mielas veidas.

— Romualdai, — pusbalsiu šaukiu savo brolio vardą. Kur jis buvo dingęs taip ilgai ir ką aš čia darau šitame baltame kambary? Mano galva aprišta dideliu raiščiu, o visas kūnas savotiškai nutirpęs.

— Aš ne Romualdas. Aš Rimas Mataitis. Čia ponas daktaras su jumis nori pakalbėti.

Daktaro Andriejaus raukšlėtas, šypsantis veidas padabintas plačia šypsena.

— Nesivargink ir daug nekalbėk. Atrodo, kad tavo automobilio katastrofa tave tik sutrenkė, bet žalos nepadarė. O ką tu čia kalba apie kokį tai Romualdą?

— Romualdas — tai mano jaunesnysis brolis. Romualdas Vaišvila. Ir kur mano sesutė Izabelė? Jai yra... jai buvo vos šešeri metai, kai Dancige bombardavimo metu pasimetėme.

— Izabelė? Aš esu Izabelė, — prisiartina poniai Mataitienė. Primerkiu akis ir jos veido bruožai ima keistis. Tos pačios mėlynos akys, tik aplink jaunutę galvą sukasi netvarkingos garbanėlės, o ant pečių svyra stora kasa, perrišta plačiu, baltu kaspinu.

— Aš... aš... aš esu Vytautas Vaišvila. Ponia Mataitienė mano sesuo, o Rimas — jos sūnus, silpnai ištariu ir užmerkiu akis. Manyje nuostabi ramybė, kupina džiaugsmingo žinojimo. Anapus lango krinta baltos snaigės, o mano širdy kaupiasi visos pamirštos, iš praeties prisikėlusios Kalėdos.

Sveikinu Dirvą ir jos skaitytojus su

Kalėdų šventėmis ir linkiu visiems laimingų Naujųjų 1982 Metų!

Euphrosine Mikužiūtė

SLA išdininkė

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

IR

COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.

40 East 49th Street, New York, N. Y. 10017

SVEIKINA VISUS SAVO KLIJENTUS
SU ŠVENTĖMIS

IR

NAUJAIS METAIS
IR LINKI VISIEMS VISO GERIAUSIO.

LINKSMŲ KALĖDŲ

IR

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

PROGA

SVEIKINAME GAUSIUS MŪSŲ KLIJENTUS

IR LINKIME GERIAUSIOS

SĖKMĖS.

PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N. Y.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linkime visiems

"Jinai ir Trys Gintarai"

vokalinis vienetas

WANTED EXPERIENCED DIESEL MECHANICS

TO WORK AND LIVE IN HOUSTON TEXAS. MUST HAVE AT LEAST 2 YEARS HEAVY DIESEL EXPERIENCE. PREFERABLY IN DIESEL POWER POWERED BUSES.
MUST HAVE OWN HAND TOOLS. BE ABLE TO RELOCATE TO HOUSTON IMMEDIATELY.
STARTING SALARY \$9.81 PER HOUR TO \$10.04 PER HOUR. GOOD FRINGE BENEFITS.

Call William Hemphill, Personnel Department
713-924-5094

**METROPOLITAN TRANSIT AUTHORITY
OF HARRIS COUNTY TEXAS**
P. O. Box 61429 — Houston, Texas 70001

Equal Opportunity Employer

(45-49)

DANIEL INDUSTRIES, INC. BOLT AND NUT DIVISION

Daniel Industries is one of the nation's leading producers of quality industrial fasteners used in the petroleum and petrochemical industry with headquarters in Houston, TX.

Our accelerated growth has prompted us to search for a few people who are interested in expanding their careers with a rapidly expanding company.

PRODUCTION FOREMAN

We presently have opportunities available on all shifts to supervise workers engaged in metal manufacturing processes. If you have 3-5 years experience in high volume production to include cut/roll threading, wire drawing, net tapping, and a good background in training and supervision, we encourage you to contact us.

WIRE DRAW OPERATORS

Requires 3-5 years experience in a steel manufacturing environment drawing 4140 annealed steel from 1/2" to 1 1/2". Must be familiar with spool drawn, wheelabrator, drawn PD size, and cut off and stamping processes. If you qualify and are interested in relocating to Houston, TX, please submit resume or call for further information.

Greig Moers, Personnel Manager

DANIEL INDUSTRIES, INC.
P.O. Box 292
Houston, TX 77001
713/224-5811
Equal Opportunity Employer

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje rasite pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

LB Palm Beach apylinkės valdyba. Sėdi iš kairės: ižd. L. Staškūnas, pirm. I. Manomaitienė, Lietuvių fondo įgal. V. Aušrotienė, vicepirm. P. Mikšys, (stovi) vicepirm. A. Ščiuka, sekr. anglų kalba J. Staškūnaitė, vicepirm. K. Ginotienė, sekr. A. Deikis.

Floridos lietuvai

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

LB Palm Beach apylinkės valdybos rengiamas Naujųjų 1982 Metų sutikimas įvyks gruodžio 31 d. Prasidės 9 val. vak. puikioje St. Paul of the Cross katalikų parapijos salėje 10970 State Rd. 703, N. Palm Beach, apie 3 mylios į pietus nuo Juno Beach. Bus patiekama šalta-šilta vakarienė, šampanas ir kiti gėrimai. Šokiams gros vienas iš žymesnių orkestrų, vadinamas Bill Rhodes muzikos kape-la. Apylinkės valdyba maloniai prašo visus lietuvius iš arti ir toli su savo draugais, pažįstamais ir svečiais — atostogautojais dalyvauti išlydint senuosius ir sutinkant naujuosius metus. Svarbu iš anksto žinoti dalyvių skaičių, todėl maloniai prašome apie dalyvavimą pranešti iki gruodžio 27 d. bet kuriam valdybos nariui. Telefonu darant rezervacijas prašom kreiptis į Ginotienę tel. 305-626-0870, į Staškūną 305-626-2443 arba į Ščiuką 305-588-4783.

TRUMPAI

• Janina ir Romas Budreikai iš Bostono, Elena ir Petras Sniegaičiai iš Chicago čia pas mus Juno Beach išigyjo gražius namus ir jau apsigyveno pastoviai. Jiems linkime geriausios sėkmės Floridos saulutėje.

• Meilutė ir Petras Ruliai iš Beverly Shores džiaugiasi čia Juno Beach ir šiais metais gražiai praleidę savo atostogas. Jie čia turi nuosavą namą, jų pačių apsidintą puikia augmenija.

• Bronė ir Antanas Jucėnai, neseniai grįžę iš vasaros atostogų Cape Cod, surengė Padėkos dienoje

gražų pokylį. Kelios dešimtys svečių buvo pavaišinti tradicine kalakutiena ir kitom gausiom gerybėm. Dainos mėgėjai padainavo daug gražių dainelių. Paaškęjus kad tą dieną yra ir mielos Bronės gimtadienis, jai buvo sugiedota Ilgiausių metų.

P. Mikšys

ŠAULIŲ VEIKLA FLORIDOJ

Š. m. lapkričio 14 d. Fort Lauderdale, Floridos šaulių kuopa "Aušra" surengė Lietuvos kariuomenės atsikūrimo minėjimą. Įnešus vėliavas, minėjimą atidarė vicepirm. dr. K. Pautienis. Pagerbus už Lietuvos laisvę kovoje žuvusius, buvo sugiedotas Amerikos himnas, kurį atliko I. Žilinskienė. Kuopos pirm. M. Vitkus pristatė paskaitininką šaulių Sąjungos pirm. K. Milkovaitį, kuris savo kalboje paminėjo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos kariuomenę ir jos narsius vadus, kovojusius už Lietuvos to laiko laisvę. Paskaitininkas plačiai nušvietė ir didvyriškas kovas, Lietuvos kariuo-

menės 1918-1920 m. atkuriant Lietuvos nepriklausomybę. Šaulė K. Kodaitienė paskaitė tai dienai pritaikintą savo kūrybą. Tos šventės proga, šaulių Sąjungos pirm. K. Milkovaitis apdovanojo šaulių žvaigždės medaliu, veiklų nusipelnusį šaulį V. Mazoliauską. Sugiedojus Lietuvos himną prasidėjo vaišės, kurių metu dr. K. Pautienis pristatė kai kuriuos ovečius: Vliko atstovą J. Daugėlą ir sol. J. Daugėlienę, Oną Liutermozienę ir LB apyl. pirmininką Stelmoką. Po minėjimo, K. Milkovaitis su šaulių kuopos valdyba ir kitais šauliais buvo pakviesti pas K. O. Pautienius vaišėms. Čia K. Milkovaitis davė daug informacijų apie šaulių veiklą ir atsakinėjo į paklausimus. (kp)

EXPERIENCED MAIDS FOR CLEANING DUTIES. WELL ESTABLISHED APT. COMMUNITY. EXCELLENT BENEFITS, PAID VACATION. SALARY ACCORDING TO EXPERIENCE. CALL Julie 216-449-5800 (43-49)

ELECTRIC MOTOR REPAIRMAN M/F EXPERIENCED ONLY. Applicants will be familiar with all rotating electrical equipment, including AC, DC. Liberal fringe benefits. Apply in person: INDUSTRIAL ELECTRIC MOTORS 10520 Inaonic Terrace Woodlawn Cincinnati, Ohio 45215 An Equal Opportunity Employer (47-50)

Šaulių Sąjungos pirmininkas K. Milkovaitis Floridoje su šaulių kuopos valdyba ir šauliais. Iš dešinės: Dr. K. Pautienis, K. Milkovaitis, Paškienė, M. Vitkus, M. Šimkienė, I. Žilinskienė, K. Kadaitienė, K. Kadaitis ir J. Paškus.

LIETUVIŠKA EGLUTĖ GARSĖJA

Jau nuo 1975 metų žalgirio šaulių kuopos moterų sekcija vadovaujama Onos Mikulskienės, Clevelande išpopuliarino lietuviškais šiaudiniukais papuoštą Kalėdų eglutę. Su dideliu kruopštumu ir pasišventimu, beveik tie patys asmenys kasmet papuošia po 36 eglutes, kurios Kalėdų švenčių sezono, džiugina amerikiečius Clevelando aerodrome, Teisingumo rūmuose, prekybos centruose, universitetų salėse ir kitur. Pernai toji eglutė laimėjo pirmą premiją kasmetinėje prieškalėdinėje eglučių parodoje, kurioje paprastai konkuruoja kelios dešimtys įvairiai padabintų eglučių. Eglutes puošia Ona Mikulskienė, Marta Tijūnelienė, Elena Šarkauskienė, Marija Iešmantienė, Lilija Čaplickienė, Stefaniya Radzevičiūtė ir Ignas Muliolis. Šiais metais mūsų eglutes galima matyti apskrities kontrolieriaus įstaigoje, Superior Savings banko pastate, Hopkins aerodrome, Clevelando Valstybinio Universiteto Mater Mansion vestibulyje ir kitur.

Kaip ir kasmet, Cleveland Junior League miesto centre, buvusioje State Teatre, surengė eglučių parodą, kurioje buvo išstatytos 52 eglutės ir keliolika tradicinių stalo papuošimų. Į uždara eglučių festivalio atidarymą susirinko gausus būrys kviestinių svečių, kurie turėjo progos su tomis eglutėmis susipažinti, jomis pasigerėti ir pasidžiaugti. Šį kartą, Onai Mikulskienei tarpininkaujant, ir man teko garbė gauti kvietimą iš Junior League tame priėmimo dalyvauti kaip lietuviš-

kos spaudos atstovė.

Turiu prisipažinti, kad tai buvo tikrai nuostabus vaizdas. Ant raudonais kilimais padengtų grindų buvo išrikiuotos nuostabaus grožio ir nepaprasto įvairumo Kalėdų eglutės. Netoli įėjimo stovėjo mūsų eglutė, tiek savo originalumu, tiek dydžiu išsiskirianti iš daugumos kitų. Svečiams komentuojant teko nugirsti, kad mūsų ornamentai primena įmantrius didžiulių snaigų sustingusius geometrinius siluetus. Gaila, kad programoje tebuvo pažymėta "Lithuanian Christmas Tree", jos bendros nuotaikos neapibūdinant charakteringais žodžiais. Vykęs trijų stiprių požektorių apšvietimas ją dar labiau išryškino.

Kai kurios eglutės pasižymėjo nepaprastu skoningu ir fantazija, papuošalų ir spalvingų medžiagų pagalba sukuriant fantastiškas temas: "Žiemos simfonija", "Gamtos Kalėdos", "Kalėdos — tai muzika" (miniatiuriniai, rankomis gaminti muzikos instrumentai, gaidos), ir t.t. Buvo ir gan pigiai neskoningų eglučių. Tačiau viena buvo krikščioniškos kalėdinės simbolikos. Visa buvo tik pasakiškas žvilgėjimas, spindėjimas ir puošmenos. Atrodo, kad jau tokia šio laiko dvasia, prie kurios sunku neprisitaikyti. Todėl džiugu, kad mūsų eglutė skyrėsi iš visų savo skoningumu, tradicine nuotaika ir harmoninga ornamentų visuma. Už tą kasmetinį darbą žalgirio kuopos šaulėms esame dėkingi.

Aurelija Balašaitienė

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VĖRĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsioji, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

185-TOS GATVĖS, PREKYBININKŲ SĄJUNGOS VALDYBA

sveikina šv. Kalėdų progą šios apylinkės prekybininkus ir lietuvius klientus, kurie šiais metais rėmė 185-tos gatvės prekybininkus.

Randy Jernejc — pirmininkas
Tony Petkovsek — vicepirmininkas
Bill Manak — vicepirmininkas
Chuck Markus — išdininkas
Deb Wyckoff — sekretorė

LINKIME GRAŽIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ METŲ akecininkams, klubo nariams
visiems Clevelando lietuviams.

LITHUANIAN VILLAGE INC. DIREKTORIŲ TARYBA AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

DELLA E. JAKUBS & SON

Laidojimo įstaiga

visus Clevelando ir apylinkių lietuvius sveikina Kalėdų švenčių ir Naujų Metų progą linkėdami tyro kalėdinio džiaugsmo ir laimės ateinančiais metais.

936 EAST 185TH St.
CLEVELAND, OHIO 44119
Tel. 531-7770

Della Jakubs
William Jakubs
William Jakubs jr.
Barbara Jakubs-Schmidt

GUTH & ŠIRVAITIS

Advokatų įstaiga sveikina visus savo klientus Kalėdų švenčių progą ir linki džiaugsmingų švenčių bei laimingų ir sveikų Naujų Metų.

877 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
TEL. 692-1222

Advokatas Algis Širvaitis

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 St. Euclid, Oh. 44119

(216) 486-2530

RITA MATAS - G.R.I.-BROKER

Certified Appraiser

LINKSMŲ
ŠVENČIŲ!

AMERITRUST OF CLEVELAND

185-tos gatvės ir Pawnee skyrius šv. Kalėdų proga sveikina šios apylinkės lietuvius ir visus klientus linkėdami gražiausių švenčių ir sėkmingų Naujų Metų.

701 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
TEL. (216) 687-4130
Member FDIC

ISTAIGOS VEDĖJAI:

Charles S. Pezdirtz
F. M. Uhrin

NATIONAL CITY BANK

East 185th Monterey skyrius

Sveikina visus savo klientus ir Naujosios parapijos rajono lietuvius šv. Kalėdų proga ir linki džiaugsmingų švenčių ir daug laimės ateinančiuose metuose.

609 EAST 185TH STREET
EUCLID, OHIO 44119
TEL. (216) 692-2547
Member FDIC

William P. McGreehan — vedėjas
ir bendradarbiai

INDEPENDENT SAVINGS

920 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
486-4100

MEMBER ODGF

DAVID R. SWOPE
vedėjas
ir
bendradarbiai

BROADVIEW Savings

Angelo A. Passalacqua
Vice President, Manager

The Broadview Savings and Loan Company

East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

813 East 185th Street
216-481-7800

Visus lietuvius ir visus savo klientus

NORWOOD DRUG, INC.

šv. Kalėdų proga sveikina ir linki kuo gražiausių švenčių bei sveikų ir laimingų Naujų Metų.

808 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
TEL. 531-9188

VAISTININKAI:

Frank Krasovec
Rudy Kozan

KOLLANDER WORLD TRAVEL, INC.

Visus savo klientus švenčių proga nuoširdžiai sveikina ir linki sėkmės ir laimės kelionėse 1981 metais.

971 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
TEL. (216) 692-2225

SAVININKAI:

August ir Maia M. Kollander

EUROPA TRAVEL SERVICE INC.

911 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119, tel. (216) 692-1700

Visus klientus ir apylinkės lietuvius sveikiname su šventėmis ir linkime, kad ateinantieji metai jums atneštų daug laimės ir džiaugsmų kelionėse.

Savininkas — Jerome A. Brentar

K & B COMMERCIAL CONTRACTORS, INC. REAL HARDWARE

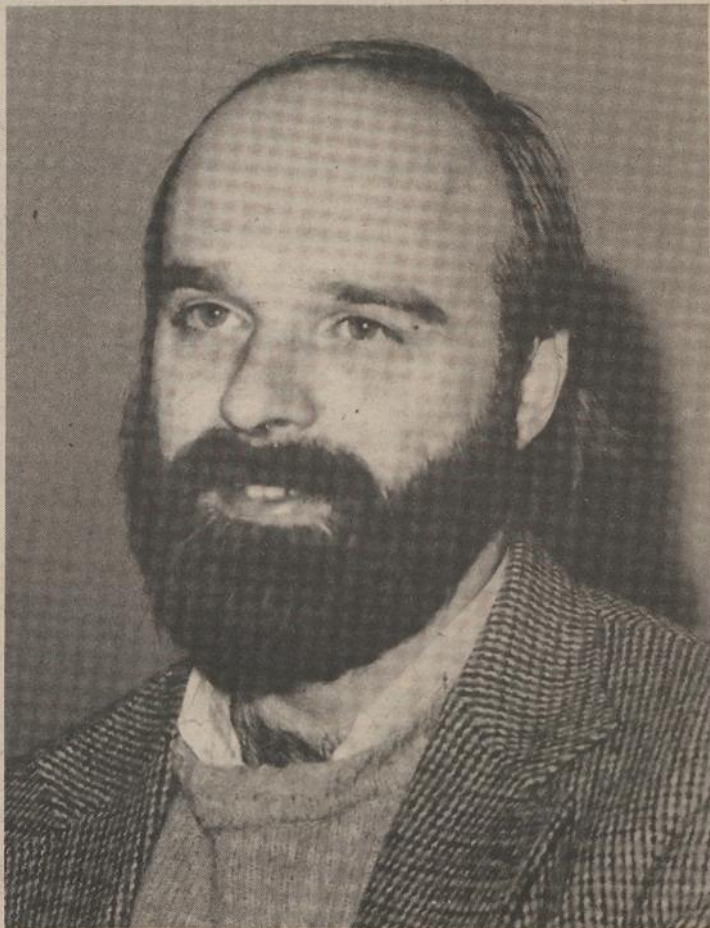
Lietuvių apylinkėje veikianti įvairių namų apyvokos krautuvė sveikina visus pirkėjus šv. Kalėdų proga ir linki gražių švenčių bei sėkmingų ir laimingų Naujų Metų.

740 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
TEL. (216) 481-3300

Carl R. Bork, President

NUO TRUBADŪRO I ARCHITEKTŪRĄ

Naujas architektas Linas Stempužis

Arch. Linas Stempužis.

J. Garlos nuotr.

Prieš porą mėnesių Linas Stempužis gavo pranešimą iš Ohio valstijos architektų egzaminų komisijos kad jam suteiktas registruoto architekto profesija Ohio valstijoje.

Naujasis architektas 1973 m. baigė Ohio universitetą Athens mieste gaudamas architektūros mokslo bakalaurą. Dirbdamas įvairiose firmose atliko reikalaujamą penkerių metų praktiką ir pastarųjų dviejų metų laikotarpyje išlaikė papildomus valstybinius egzaminus registruoto architekto pažymėjimui gauti.

Pasinaudodamas senojoje istorijoje minimo architekto Vitruvijaus mintimi, kad architektui privalu ir muzikiniai išsprusti, nes tai stiprina žmogaus pojūtį kompozicijai, Linas Stempužis įsiterpė pastebėdamas, kad jis taip pat esąs rimtas muzikos mėgėjas ir nesirengias šio pomėgio savyje numarinti.

Garsus Clevelando gitaristas Dick Lurie 1961 m. už vieną dolerį jam parduovė seną gitarą ir nuo to laiko prasidėjo Lino trubadūriškas gyvenimas, lydėjęs jį per vidurinę mokyklą ir universitetą. Linas dabar rašo kompozicijas baladoms ir džazui, kartais "pasivogdamas" senos lietuvių dainos motyvą.

Lankydamas Lyndhurst Charles F. Brush vidurinę mokyklą, Linas iškilo ir kaip krepšinio žaidėjas bei atletas. C. F. Brush mokykloje visiems laikams įrašytas jo vardas kaip iškiliausio 1969 metų atletų ir geriausio mokinio. Tais pačiais metais jis buvo Cleveland Press išrinktas į "All Star" ir Plain Dealerio "Dream Team" krepšinio komandų žaidėjas. Neuž-

miršo jis ir lietuviško sporto, rungtyniaudamas žaibo klube. Tačiau įstojęs į universitetą ir pasirinkęs architektūros mokslą, sportą turėjo pamiršti. Laisvalaikiui liko tik muzika. Jis suorganizavo orkestrėlį, kuris grodavo muziką klausimui, ne šokiams.

Nuo 1976 m. Linas Stempužis dirba Voinovich & Sgro Architects Inc. firmoje ir šiuo metu užima projektų architekto poziciją. Jis yra atlikęs kai kurias architektūrines detales Clevelando tarptautiniam aerodromui, Ohio valstijai paruošė vidutinio saugumo keturių kalėjų preliminarinį projektą, kurio statyba kainuos 200 milijonų dolerių. Paskutinis jo projektas yra Highland Heights miesto valdybos rūmų ir administracijos pastatų kompleksas.

Paklaustas apie nūdienę statybą, Linas Stempužis rezervuotai pastebėjo, kad mes gyvename tokia istorijos laikotarpyje, kai architektūriniam kūrybingumui statomi maži reikalavimai. Jeigu dar prieš II pasaulinį karą architektai buvo kultūros aristokratai, tai dabar jie susiduria su korporacijomis ir institucijomis, kurios nori tik pastogės, ir labai mažai kreipia dėmesio pastato meninei išvaizdai. Ir tai veikia bauginančiai architekto kūrybinį polėkį, susirūpinęs pasakojo naujasis architektas.

Linkime sėkmės architektų profesijoje ir muzikos mėgėjo polikiuose.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

SMITH BROS.**Dry Cleaning and Tailoring**

Sveikina visus savo klientus šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga linkėdami gražiausių švenčių ir laimingiausių 1982 metų.

719 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
TEL. (216) 481-3553

Smith Bros.

Malonių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų
visiems mūsų klientams.

WILLOWICK PRINTING & LITHOGRAPH INC.

Larry Mzik — savininkas

486-7580

642 East 185 Street

Cleveland, Ohio 44119

amber studios, inc.

505 East 185 Street;
Euclid, Ohio 44119
Tel. 531-3500

Džiugu pranešti, kad atidarome padidintas galerijos patalpas. Mes augame su jūsų pagalba ir pritarmu.

Dabar, ypač šventėms, pas mus rasite vieną iš didžiausių Ohio valstijoje rūmų pasirinkimą. Paveikslų įremavimas bus atliktas pagal jūsų užsakymus. Padidintoj galerijoje taip pat rasite naujų paveikslų, grafikos, fotografijų, drožinių, keramikos, įvairių meno reikmenų ir kitų dovanų šventėms, kaip lietuviško aukso-gintaro bei tradicinio stiliaus šiaudinių eglutės papuošalų.

Šventėms galerija bus atidaryta pirmadieniais nuo 12 iki 6 v. v.; antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 9 v. v. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 v. v. Uždaryta trečiadieniais.

Švenčių proga sveikiname visus lietuvius ir mūsų klientus ir kviečiame atsilankyti į GINTARO galeriją.

Rimas Laniauskas, pirmininkas
Antanas Kalvaitis, vicepirmininkas

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA
SVEIKINA SAVO MIELUS KLIJENTUS
**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.**

Vidaus ir užsienio kelionių agentūra, kuri jau nuo 1960 metų sėkmingai organizuoja visa eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

393 West Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telef. 617-268-8764

ALDONA ADOMONIENĖ
ALBINA RUDŽIŪNIENĖ
IR TARNAUTOJAI

OPPORTUNITY FOR
OPERATING ROOM
SURGICAL SUPERVISOR
Seven ultra-modern operating rooms
in a brand new 17,000 sq. ft. suite
with Sterile Center Care Concept
in a 238 bed Acute Care Com-
munity Medical Center.
We offer excellent salary and ben-
efits. The Surgical Supervisor will
have complete accountability for
holding area, O.R., and Recovery
Room. Candidates with extensive
clinical background, superior man-
agement to excellence in nursing
practice are encouraged to call or
write in confidence to:
DAVID FRUM
DIRECTOR OF PERSONNEL
ST. JOHN MEDICAL CENTER
ST. JOHN HEIGHTS
STEUBENVILLE, OHIO 43932
614-264-8000
Equal Opportunity Employer M/F/H

WANTED AT ONCE
**STRUCTURAL STEEL
DETAILERS**

Experienced detailers of structural
steels, joist, deck, Erie Pa. fabricator.
Must relocate. Good wage.
(814) 459-2715 (4150)

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linki visiems draugams ir
pažistamiems.

**Birutė ir Bronius
Kasakačiai**

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linki bičiuliams ir pažistamiems

**Elena, Kęstutis ir Kazimieras
Pociai**

MALONIŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

draugams ir bičiuliams visuose
kraštuose linki

**Stefa ir Vytautas
Gedgaudai**

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga sveikiname visus gimines,
draugus ir pažistamus.

**Bronė, Pranas ir Algis
Maineliai**

**Nijolė, Algis ir Mykolas
Rukšėnai
ir Vytautas Biliūnas**

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

linkime giminėms, draugams bei
pažistamiems ir Ohio Auto Body
maloniems klientams

**Jonas ir Malvina
Švarcai**

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

Visiems mūsų kepyklos klientams, perkantiems mūsų skanią duoną ir pyragus, o taip pat visiems Clevelando ir apylinkių lietuviams, geriausius Šv. Kalėdų sveikinimus ir 1982 metų linkėjimus siunčia

**REINECKER'S
BAKERY**

RICHARD ir MAGDALENA REINECKER, savininkai

PARTY'S, CENTER AND CATERING

8575 Free Way Drive

Macedonia, Ohio 44056

Tel. 467-2221

Eleonora ir Mečys Valiukėnai,

Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų pro-
gomis, sveikina visus bičiulius ir arti-
muosius, o lygiai Dirvą ir jos rėmėjus
skaitytojus, visiems nuoširdžiai linkė-
dami visokeriopos sėkmės jų darbuose.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

KALĖDŲ EGLUTĖ

Visi lietuviai, dideli ir maži, kviečiami į šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos ruošiamą Kalėdų eglutę, sekmadienį, gruodžio 20 d., 11:30 val. r. DMNP parapijos didžiojoje salėje. Mokiniai suvaidins mokytojos Danutės Grigaliūnienės sukurta vaizdelį "Jėzuliui dovanėlė", į kurį įpinta dainų, muzikos ir šokių. Kalėdų Senelis pasistengs apdovanoti visus gerus vaikus. Kad jis nė vieno vaiko neužmirštų, tėveliai prašomi savo vaikams atnešti po lietuvišką knygą prieš 10 v. r. Po programos mokyklos tėvų komitetas visus pavaišins.

• Ingrida Nasvytytė pasirodys kalėdiniame koncerte su Boehm "Singing Angels" televizijoje 8 kanale, gruodžio 19 d. 7:30 val. Kalėdų proga "Singing Angels" atliks 20 koncertų Clevelande ir Ohio įvairiose vietovėse.

• Lietuvių beisbolo komanda kviečia lietuvių jaunimą į Kalėdų šokius š. m. gruodžio 25 d. Lietuvių Namuose viršutinėje salėje. Šokiai vyks nuo 8 val. vak. iki 1 val. ryto. Įėjimas 3 dol. Šokiams gros Marius Čiapas.

Superior Savings

AND LOAN ASSOCIATION

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkime!

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

Kęstutis P. Šukys
Egzekutyvinis Viceprezidentas

Marija Mikonienė
Paskolų skyriaus vedėja

Juozas Stempužis
Direktorius

MAIN OFFICE: 798 East 185th Street (481-3008)

• 14406 Cedar Road (381-4280) • 32800 Center Ridge Road (327-4000)

• 13515 Euclid Avenue (681-8100)

**OPPORTUNITY FOR
OPERATING ROOM
HEAD NURSE**

Excellent opportunity for Head Nurse seeking advancement or Surgical Nurse ready for promotion. Works under supervision of Surgical Supervisor. Superior organizational skills required, responsible for coordination of patient care, surgical equipment and staff development in 238 bed Medical Center with 7 ultra-modern operating rooms in a brand new 17,000 sq. ft. suite.

We offer excellent salary and fringe benefits. Candidates with strong clinical background, interest in teaching, good interpersonal skills and a commitment to excellence in nursing practice are encouraged to call or write in confidence to:

DAVID FRUM
DIRECTOR OF PERSONNEL
ST. JOHN MEDICAL CENTER
ST. JOHN HEIGHTS
STEUBENVILLE, OHIO 43952
614-264-8000

Equal Opportunity Employer M/F/H

Dalis SLA 14 kuopos narių gruodžio 13 dalyvavusių metiniame susirinkime. Priekyje sėdi naujosios valdybos nariai: L. Jokūbaitis, N. Braziulienė, P. Šukys, O. Jokūbaitienė ir dr. D. Degėsys.

IŠ SLA 14 KUOPOS VEIKLOS

SLA 14 kuopa gruodžio 13 savo metiniame susirinkime išrinko naują valdybą: kuopos pirmininkas — Povilas P. Šukis, vicepirmininkė — Nora Braziulienė, finansų sekretorius — Linas Jokūbaitis, protokolų sekretorius — Bronius Bernotas, išdininkas — Juozas Ožinskas, išdo globėjai — Ona Jokūbaitienė ir Zenonas Dučmanas. Susirinkime taip pat dalyvavo SLA Pildomosios Tarybos narys dr. D. Degėsys, kuris ir toliau išrinktas kuopos daktaru kvotėju.

Po trumpų diskusijų taip pat buvo išrinkti kandidatai į Pildomąją Tarybą.

Finansų sekretorius Linas Jokūbaitis pranešė apie piniginius reikalus. Kuopa finansiškai sustiprėjo, ypačiai padėjo kasai šios vasaros gegužinė.

1981 metais kuopa neteko penkių narių, o naujų neregistruota nei vieno. Mirė še

nariai: Vacys Vinclovas, Petras Jurgutavičius, dr. Algirdas Nasvytis, Antanas Praškevičius ir Monika Samienė.

Iš viso kuopoje yra apie 100 narių, bet vos keliolika narių dalyvauja kuopos veikloje.

Kadangi šiais metais SLA 14 kuopa sulaukė 80 metų, tai pirm. Juozas Stempužis skaitė įdomią paskaitėlę apie Clevelando miesto pradžią, SLA įkūrimą ir suskilimą ir SLA 14 kuopos 1901 metais suorganizavimą.

Buvo pasirašyti kalėdiniai sveikinimai buvusiems kuopos pirmininkams — žurn. Vytautui Braziuliui ir komp. Alfonsui Mikulskiui. Taip pat gimtadienio proga buvo pasveikinta susirinkime dalyvavusi kuopos narė Genovaitė Bernotienė.

Susirinkimui pasibaigus buvo gražios kalėdinės vaišės, kurias suorganizavo vicepirm. Nora Braziulienė, o skanių valgių atnešė visos narės.

**OPPORTUNITY FOR
REGISTERED EEG
TECHNOLOGIST**

to work and live in a small congenial community and a 51 bed hospital. Salary commensurate with experience & ability. Plus call time liberal personnel policies & fringe benefits.

**APPLY CALL OR WRITE TO
PERSONNEL DEPARTMENT
LA PALTA COMMUNITY
HOSPITAL**

3801 NORTH MAIN AVE.
DURANGO, COLORADO 81301
303-259-1110, EXT. 196 (49-2)

HOUSEKEEPER — LIVE IN

Immediate opening for a live in housekeeper needed for an active, selfsufficient, elderly woman who stands much of the day outside of the home. Light laundry, cooking and general housework. Pleasant East Side suburban, with housekeeper own room and bath. Generous salary and benefits for experienced person. Call days: 464-2500, ext. 2109. Evenings: 464-0388.

HOUSE FOR RENT

5 rooms down, 2 bedrooms. Newly remodeled carpeting thru out, appliances included. \$170 month. Carl Ave. Call: 585-2498.

I WISH YOU ALL

A VERY MERRY CHRISTMAS

AND A BRIGHT NEW YEAR.

MATTHEW J. HATCHADORIAN

Cuyahoga County Auditor

Sveikiname visus savo klientus,

draugus ir gimines su

ŠV. KALĖDŲ ŠVENTĖMIS

ir linkime visiems

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

Kripavičių šeima

DIRVA

• **Dr. Kazys Bobelis** perrinktas naujai kadencijai Vliko valdybos pirmininku gruodžio 12 d. įvykusiame Vliko tarybos suvažiavime Chicagoje.

Pirm. dr. K. Bobelio vienas pirmųjų ėjimų yra sudaryti naują Vliko valdybą ir pristatyti tarybai ją patvirtinti.

PERRINKTA ALTO VADOVYBĖ

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba, naujai sudaryta paskutiniame suvažiavime, gruodžio 4 d. posėdyje, pasiskirstė pareigomis: pirmininku perrinktas dr. Kazys Šidlauskas, vicepirmininkai: Teodoras Blinstrubas, Povilas Dargis, inž.

Viktoras Naudžius, dr. Leonas Kriaučeliūnas, dr. Vladas Šimaitis ir dr. Jonas Valaitis. Generaliniu sekretoriumi — inž. Grožvydas Lazauskas.

Posėdyje dalyvavo dr. K. Šidlauskas, T. Blinstrubas, P. Dargis, adv. S. Kuprys (pavaduodamas adv. A. Domanskį), dr. L. Kriaučeliūnas, dr. J. Valaitis, inž. Gr. Lazauskas, P. Bučas, St. Balzekas, Jr., J. Pakalka (pavaduodamas J. Leką), M. Pranevičius, inž. V. Naudžius, A. Gabalienė, I. Blinstrubienė, kun. J. Prunskis.

• **Antanas Juodvalkis** ir šeima, Kalėdų švenčių ir Naujųjų metų proga, sveikina visus draugus, Dirvos redaktorių ir skaitytojus.

• **ALT S-gos Chicago skyriaus valdyba** per išd. V. Mastį Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. su linkėjimais visam Dirvos personalui linksmų šv. Kalėdų ir geriausių Naujų Metų.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Chicago Lietuvių Moterų Klubas** rašo: "Įvertindami lietuviškos spaudos reikšmę lietuvių išlaikyme siunčiame \$50.00 auką

ir linkime visam "Dirvos" personalui gražių Kalėdų švenčių ir sėkmingų Naujų Metų".

Ačiū už paramą ir linkėjimus.

• **Vladas Mieželis**, gyv. Phoenix'e, sveikina savo gimines ir draugus švenčių proga ir vieton sveikinimo kortelėmis aukoja Vasario 16 d. gimnazijai.

• **Lietuvių Tautiniai Namai** Chicagoje, per sekretorių Mečį Valiukėną Dirvai paremti atsiuntė 100 dol. Jis rašo: "Lietuvių Tautinių Namų valdybos ir direktorių tarybos vardu sveikinu, linkėdamas sėkmės 1982 metuose ir darbaus darbo "Dirvos" arimuose".

Ačiū už paramą ir sveikinimą.

• **Jonas K. Karys** su žmona sveikina savo bičiulius ir pažįstamus tautiečius šių žiemos švenčių proga, širdingai linkėdami visiems Malonių Kalėdų ir ko laimingiausių Naujųjų Metų.

Vietoj siuntinėję trafaretines korteles, jiedu paaugojo mūsų spaudai išeivijoje paremti 100 dolerių.

• **Irena K. ir Edmundas Vaitkai**, iš Chicago, Ill. šventų Kalėdų ir N. Metų proga sveikina visus savo artimuosius, draugus ir pažįstamus linkėdami viso geriausio.

• **Jinai ir trys gintarai**, muzikinis vienetas atliks programą Naujų Metų sutikime New Yorke. Taip pat balandžio 17 d. turės programą Baltimorėje ir birželio 5 d. Clevelande, šaulių parengime.

• **Kas nori susipažinti su Florida** ir pigiai pagyventi 4-5 žiemos ir pavasario mėnesius Juno Beach, kur daug lietuvių gyvena, skambintite tel. (305) 626-6199.

• **Alina Žuras**, iš Rochesterio kaip kalėdinę dovaną užprenumeravo Dirvą kun. A. Petrauskui. Sveikiname.

• **J. Budrienė**, iš Strongsville, kaip kalėdinę dovaną užprenumeravo dr. Vidai Scarpello, Athens, Ga.

• **Kl. Čeputis**, iš Muskegon, užprenumeruodamas Dirvą savo sūnui, rašo, kad jis, būdamas neolitanu, testų dabar pradėjęs tą draugystę su Dirva visą amžių, tai jo, o kartu ir Dirvos nuoširdžiausi linkėjimai.

• **Dail. Eugenijaus Budrio**, gyvenančio Švedijoje, dailės darbų paroda atidaryta Galerijoje, 744 North Wells, Chicago miesto centre ir veiks iki gruodžio 20 d. Atidaryta kasdien iki 6 val. vak., sekmadieniais iki 4 val. p. p. Neužmirškite aplankyti šią tikrai spalvingą, neeilinę parodą.

Sveikiname Chicago Lietuvių Tautinių Namų narius, jų šeimas ir visus mūsų rėmėjus bei talkininkus, linkėdami visiems linksmų švenčių ir laimingų 1982 metų.

Lietuvių Tautinių Namų Taryba ir valdyba

Kalėdų švenčių rimties ir taikios ramybės dvasia tejungia mus nuoširdžiam ir našiam darbui, siekiant laisvės dienų Lietuvai. Lai Nauji 1982 metai uždega visus išeivijos lietuvius nauju entuziazmu. Broliška meilė tejungia mus pasišvesti kovai iki laimėjimo.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Irena ir Vytautas

Alantai

sveikina savo draugus ir pažįstamus

Kalėdų švenčių proga ir linki

laimingų Naujųjų Metų!

KALEDŲ ŠVENČIŲ ir N. METŲ

proga draugams ir bičiuliams geros

nuotaikos ir ištvermės linki

N. ir A. Griaudzės
Avon, Ma.

ŠV. KALEDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga sveikiname visus mūsų

klijentus, gimines ir draugus.

Genovaitė ir Kazys
Trečiokai

ŠV. KALEDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga sveikiname visus gimines,

draugus ir pažįstamus.

Linas, Apolina,
Julytė ir Raimundas
Staškūnai

Florida

Mirus skyriaus nariui

PETRUI DAVIDONIUI,

jo sūnui KAZIMIERUI su šeima ir giminėmis,

nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

A.L.T. S-gos
Philadelphijos Skyrius